

Pintér Lajos
Koraőszi kék

Pintér Lajos
Koraőszi kék

Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek
Kecskemét, 2019

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A kötet az Emberi Erőforrások Minisztériumának
támogatásával, a Forrás című folyóirat
ötvenedik évfordulójára jelent meg.

Szerkesztette: Füzi Péter

©Pintér Lajos

©Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek

ezüst

Az apátság alapítólevele

nyelvemlék

mondd hogy
meddig
mondd hogy
merre leszen
kikötőnk
hol leszen
szállásunk
átizzott
ingem
mogyoróbokorra
hová terítsem
szomjazom
friss vízre
martonvására
kútjára
hogyan talállok
jártam már
hadúton
fehértárra menő
hadútról
engedj letérnem
tihanyba mennék
házamba mennék
árva házamba

Szeretnék élni

Szeretnék élni
2000-ig
mondotta
Szisz kapitány
és most
hogy átfordult
az év
a század az ezred
véres rongyait
levetette
vörös csillagait
leverte az égről
de átüt
átüt az ég
kék kötésén
átüt átcillan
nappalunk
Naptalan
éjszakánk
Holdtalan
iránytűnk
elnyelte a
Tenger
Szisz kapitány
mondd hogy
meddig
mondd hogy
merre
hol léssen
kikötőnk
hol léssen
szállásunk

Két bagatell

Bátyám, Tóth István

Bátyám,
Tóth István
nem alispán,
nem főispán –
ilyen-olyan
rangra legyint.
A szerencse forgandó,
a hatalom múlandó.
Csak alkotó halhatatlan.

Árva hazám,
mennyien itthagytak,
elmentek világot-látni.
Te pedig idehoztad
tündöklő képeiden
a világot, látni!

Írtam szeretettel
2001 májusában
Pintér Lajos

Csongrádi Zweigelt

*Bordal
Lekrinszki Pista
legjobb borára*

Csongrádi Zweigelt,
ha fiatal,
mily finom, diadal.
S ha óbor:
sose elég a jóból!

Mindenütt jó
széles e világon,
mindenütt
élem világom,
mígnem egy villám
szíven üt.

De itthon,
de itthon,
de itthon,
itt a legjobb,
itt kerek az árok,
itt nagy a rét,
itthon a drága barátok!

Csongrádi Zweigelt,
óbor, újbor.
Mind finom.
Karcsu poharunk
töltsük meg újból!

az idő rövid története, és ...

az idő rövid története (1)

lesz-e időnk
megszeretni
egymást
az idő rövid
történetében

az idő rövid története (2)

úgy szeretlek
nincs rá szavam
csillagtalan
az éjszaka
úgy szeretlek
nincsen
napszak
nincsen
évszak
nincsen óra
úgy szeretlek
nincsen idő
így szeretlek
halhatatlan

az idő rövid története (3)

*alma mahler
elveszett/főllelt
naplója*

festők
feslett nők
zenészek
bohócok
vigécek
életemben
víg énekemben
én úgy
szerettem
őket
magamat
értük
kitakartam
harapjanak
harapjanak
ha alma
voltam
szerettem
szép
égbék
szemükben
a félelmet
a halált
szerelem lángját
föld voltam
testüket
betakartam
és minden
este

magam
maradtam
megpihentem
egy állat
halhatatlan
tekintetében

az idő rövid története (4)

rávetül szívemre
az idő
a semmi ágának
hosszú árnya

az idő rövid története (5)

most
hogy megszerettelek
itt állok
meztelen
lángoló zsiráf
halálraváltan
szégyentelen
néz bennünket
a vaksi idő
néz és
szégyenli
mulandóságát

az idő rövid története (6)

A Cambridge-i Egyetem az elméleti
fizika és csillagászat témakörében
meghirdetett tudományos szemináriumok
sorával köszönti világhírű munkatársát,
akit az emberek többsége Az idő
rövid története című

könyv szerzőjeként ismer. Stephen Hawking Oxfordban szerezte első diplomáját fizikából, majd Cambridge-ben folytatta tanulmányait a csillagászat témakörében. 20 évesen itt kapta meg doktori címét. Gyógyíthatatlan ideg-betegségben szenved, amely a mozgató idegpályák sorvadását idézte elő. Mivel egyetlen kezét képes csak mozgatni, és beszédképességét teljesen elvesztette, egy tolószékhez erősített számítógéppel vezérelt beszédszintetizátor segítségével érintkezik környezetével. Tavalý jelent meg Az univerzum dióhéjban című munkája, amelyben úgy véli, az emberi faj nem éli túl a következő ezer évet, egy másik érdekes állítása arra figyelmeztet, hogy az emberek csak génjeik feljavításával őrizhetik meg a számítógépekkel szembeni fölényüket. A csipek ugyanis egyre nagyobb teljesítőképességgel bírnak, ezért fennáll a veszélye annak, hogy a számítógépek olyan mesterséges intelligenciára is képesek lesznek, amellyel átvehetik a világ feletti uralmat – – – – –

az univerzum dióhéjban

ezt a diófát
nagyapám ültette
bízott a
jövőben
nézd
ahogy a dióhéj
zöldre
festette
kezem
halld ahogy
a dióhéj
a madárkoponya
reccsen
lábaink alatt
nem mondom
tudod úgyis
e dióhéj
zizegésben
ma éjjel
veled
vetkezem
vétkezem

Üzenet

*„A Feneketlen tóban vagyunk”
(Tolnai Ottó: Gyémántos történet)*

A holt-Tisza partján
nőttem fel.
A Feneketlen tó
partján.
A kisbaltát bele-
ejtettem,
hányszor lemerültem
utána,
de feneketlen volt,
mély.
A balta veszett oda
– akkor –,
nem én.
A gyermekkor taván
vérpáros hattyúk
úsznak,
s vérpáros hattyúk
a palicsi tóban,
s vérpáros hattyúk
Budán a Fene-
ketlen tóban.
A Feneketlen
tóban vagyunk,
ott keressetek.
Ott a tónál,
Ottó,
míg le nem hull
nevünkről
az ékezet.

Márai
bajlódott vele.
A Feneketlen
tóban vagyunk,
ott keressetek.
Lassan járunk,
halkan énekelünk,
mint haldokló
hattyú, szép eml-
ékezet.

Játék

egy motívumra

hat tyúk
kapirgál
tanakodik
a trágyán
kezdjünk
új életet
legyünk mi
hattyúk
hatyikáim
hatyikáim
hívja őket
a költő
de kevés erre
egy költői
emberöltő
hat tyúk
ha kap is
kottát
légyen az
bartók
kodály
kurtág
akkor is
kotkodál
akkor is
csak tyúk
akkor sem hattyú
tehetségét
elkurták

Kádár János és Farkas Mihály Rajkot vallatja

- Van valami mondanivalód?
- Ezt akarod mondani a pártnak?
- Hogy imperialista ügynök vagyok, ez nem áll.
- Nacionalista diákcsoporth volt...
- Vigyázz Rajk, a veszett fejsze nyeléről van szó.
- Szembefordítottad a párttal a NÉKOSZ-t.
- Tedd a szívedre a kezedet.
A párt nem a tenyerén hordozott téged? Mondd meg, nem a tenyerén hordozott?
- A kérésem, hogy addig, míg az ügy tisztázódik velem kapcsolatban és lezárul az ügy, hogy a feleségemnek ne legyen semmi bántódása.
- Ez a magatartásodtól függ!
- Ez az éjszaka a te életedben a legkeservesebb lesz! Ha nem írod le azt, amit mondok neked.
- Itt nincs arra szükség, hogy két napig írd. Én meglepszem egyes mondatokkal. Bűnös vagyok ebbe és ebbe... Ezt felsorolni egy fél óra elég.
- Addig fognak verni téged, amíg ki nem jön belőled, ami benned van.
- Van írni valód? Igen, vagy nem?
- Van. Most nem tudok írni.
- Nem tud. Vigyétek vissza.

a hatalom tornya

séneriáda

alul áll
a csupaváll
kucséber
jött-ment
erősjános

a föld
rokona
elfutna
de földbenőtt
lába
megeredt
földbe gyökeredt

gyom fű
békarokka
virág hó
eső rokona
szárnya nőne
ha behemót
te te te
leszállnál róla

középütt
a kisokos
nagyokos
gigerli
de jó a
középút
de jó
középütt

lefelé üt
fölfelé
nyal
a gigerli
kisokos
nagyokos

fölül van
az arctalan
orcátlan
hatalmas
de szédül
de dadog
de-de-ma
go-gó-giáját
fogadd el
beszédül

hatalma
nem vadalma
nem vackor
csak vállakon
vackol
szereti
a halikrát
szarik rád

a pénzügyminiszter reggelije

finom ez a reggeli
bőséges
látod
nyújt felénk az isten
mégis
jókedvet
bőséget
finom ez a reggeli
bőséges
csak néha néha
röpül bele
egy-egy légy
zuhan bele
egy-egy repülőgép
finom ez a reggeli
bőséges
látod
isten kinyújtott
kezében
a reggeli
kávémazsolás
kalács
mazsola légy
lezuhant
repülőgép
mindig légy
kerül
a kalácsba
drága kalácska
finom ez a reggeli
bőséges
csak ne lennének
a könyvek
a könnyek

a könyvekben
mindig becsomagolt
fájdalom
panasz
uram istenem
hozzád
fohászkodnak
e földi férgek
hogy kezedben
a kalács
a porcelán csésze
megremeg
csak ne lennének
a hajléktalanok
az utcára kivert
emberi ebek
nyüszítésüket hallani
pedig szól
hogy panaszuk
elnyomja
jól fizetett
ének
hallala hallali
finom ez a reggeli
bőséges
látod
csak ne lennének
az akták
melyek ellepnek
mint az atkák
csak ne lennének
az emberi
remények

kipörögnek
a napvilágra
a drága
földi lények
fiúk lányok
szemükben csillag
jövendő élet
és csak jönnek
jönnek
nem köszönnek
nem mondják
reggelimhez
jó étvágyat
nem mondják
jó étvágyat
átnéznek rajtam
átnéznek
fekete időmön
a Napra néznek
a Napba a fénybe
átnéznek
koszlott kis
vágyaimon
étvágyaimon
s nekem ez
fáj fáj fáj
írócskák
ócskák
kiket terített
asztalomhoz
engedek néha
verebek
szedegessék
a morzsát
ők is vérebek
a lézengő
a lázongó
mikszáth

ő sem szeret
ő is a jövődöt
szereti
a fényt
a tündöklő
reményt
s a léha jelent
megveti
ő sem mondta
hogy jó étvágyat
pénzügyminiszter úr
s nekem ez fáj
úgy fáj fáj fáj

ezüst

nem párizsban
történt
ahol itt-ott
lejt a járda
egy magyar költő
arra jár meglátja
ez kecskeméten
történt
ahol ha jól
figyelsz
itt-ott lejt
a járda
ha arra jár a
költő látja
hogy nem is
lejt az a
járda hanem
a nyárfa
gyökere
emelgeti a betont
lábad alatt
a nyárfa
gyökere
a járdát kettévágja
épp a kenyérbolt
előtt áll őrt
e nyárfa
a költő arra járt
meglátta
hogy a kenyérbolt
előtt egy kisgyerek
fillérjeit számlálja
egy fillér
két fillérke
a költő arra járt

meglátta
látta hogy
egy fillér
két fillérke
kevés lesz kenyérre
és száját
kitátotta a bolt
minden volt benne
kenyér kifli
száját kitátotta
a bolt
elnyelt volna
de egy fillér
két fillérke
kevés volt kenyérre
a költő arra járt
meglátta
hogy ragyog a nap
fönn az égen
párizs fölött is
new yorkban újvidéken
és itt is kecskeméten
ragyog a nap
és a nyitott tenyérbe
hol lapul
egy fillér
két fillérke
a nyitott tenyérbe
sugaraít
arany pénzeit beleszórja
tessék kenyérre
és este lesz
és feljön a hold
és a nyitott tenyérbe
sugaraít

ezüst pénzeit beleszórja
és nevet
egy kisgyerek
hold ezüstje
nap aranya
van már pénze
ezüst hold
arany nap
ezüst hold
segíts meg
arany nap
ragyogtass

Egy boldog nap szomorú leírása

Kormos István emlékére

Nem volt már jobb jegy

– koranyár, aranyderű,
aranybogár a légben – „fociidő”
nem volt már jobb hely – mondom,
csak itt, mindjárt a pálya szélén lenni,
de azért legközepe!
Mosolyog: köröskörül profán szentség száll,
drukker-miatyánk, avasszalonna-ámen.

Ragyog a koranyári napban
a Rézkakas cégére, csőre –
fölpillant: „Ugye kukorékolt?
Ugye kottázta: bemegyünk?”
Költők, kölkeim, egyetek! – biztat,
s gőzölög kakas-leves máris előttünk!

Írtál? – kérdezem. *Írtam.*
„Vagy talán írhattam volna, kérem –
új kötetet, 1200 sort,
tizenkét verset, kérem –
versek, foltok az egérrágta
életre: hátamon a zsákra.”

Egy új mesét, hogy köszöntsön:
alig pár napja levelet küldtem.
Verses mesém, mint ez a vers is
feltöretlen levél asztalodon.
Ki mond zsoltárt most – kérdezem halkán,
ki énekel most szegény hazánkról?

négysoros

ne játssz vele
szét ne rúgd
e rossz rongyabdát
a földet

meccs

X

(első félidő)

kapus voltam
szárnyam nőtt
kapus az
osztálycsapatban
vakci kapus
szemüvegem a
kapufa tövében
néhány potyagól is
s bátorító szavak
nem baj sokat kapunk
de eggyel
többet rúgunk
egykori kamasz
galaktikusok

XX

(hány félidő egy meccs?)

1968 táján
volt egy nagy védésem
emlékezem a jobb alsó
sarokból
szedtem ki egy távoli
lövést
különben is a
nagy lövések éve volt

XXX

(árnyékra vetődés)

rideg szobában
párnák közt
csövek közt
majd egyszer
kérdesz
hogy mennyi még?
mennyi van még hátra
mester?
hány ócska mester
a grundokon
de most egy igaz
mestert kérdezel
de most uradat
kérdesz hogy
mennyi még a meccsből
s Ő kezével jelez
jelét nem láthatod
jelét nem láthatja
senki sem

égi vendégek

a 35 éves Forrás ünnepére

milyen jó hogy
eljöttetek mind
nézzetek Simonyi
Imre Gyuláról
jól szabott öltöny
szeme sugárzó
hóna alatt a
megtépett zászló
egy agyonolvasott
Németh László-
kötet
hozzátok csak
benéztem mondja
valójában az Újpest
meccsre megyek
és milyen jó hogy
itt vagy Páskándi
Géza a Duna-deltából
Szamosújvárról
hol a börtönkapu
hol bezárva hol
kitárva s hol a cella
veled várandós
vagy nélküled árva
s milyen jó hogy
eljött Czine Mihály
odasereglünk szemöldöke
szivárványíve alá
Tóth Menyhért festette
szobánkat is fehérre
s festett festett
vért vértet eget

nézzétek hogy szalad
pedig csak
sántán lépeget
Kondor jön felcsatolja
az angyalszárnyat
repüljön repüljön
madárra tanyára tájra
e holt vitákba
süppedt szegény hazára
és itt van lásd
Bálint Tibor és Gion
és itt-itt
a drága Balázs Jóska
látjátok hogy ragyog
általuk a próza
átfénylik poklon
díjakon divaton
úgy ragyog
és itt van Weöres
aki tudja hogy
a kecskeméti piacon
legszebb az alma
és itt van Illyés
aki tudja hogy
kinek van kinek nincs
álma lázáлма riadalma
és jönnek jönnek
áldottan jönnek
ránk köszönnek
látjátok feleim
így mi is látszunk
hisz óriások
tört vállán állunk

A centenáriumi évre

Illyés Gyula emlékére

Megy a vonat. Egyre
sebesebben. Szekszárd
felé.
Madarak szállnak fölé,
öngyilkosok
fekszenek elé, mert
megint a sakál dalol,
a pacsirták vonítanak.
Magánszorgalmú kutyák
ugatnak,
Illyés torkáig ugrálnak,
s bokán harapják.
De hiszen Őneki:
bokáig érni is érdem.
Bokáig érnek.
Szekszárd felé megy
a vonat, nincs rajta
terhes kismama,
nem várandós a holnap.
Csak gonddal,
elvetélt reménnyel
viselő. Csak Herder
jóslata kereng
fölöttünk a hófelleges
égen,
mint varjuraj.
Élj műveidben,
ha már
száz évig élni nem lehet.
Élj lassabban, mert
a világ lemaradt.

S bár a mű örök,
most olvasom és
mondom, e gyönyörű
életmű leronthatatlan.
De rom van a rendben.
S e mű, akármilyen hű,
nem tudom,
olvasmányunk-e vagy
jövendő nyelvemlék.
Sose ennyire penge-élen,
hogyan fejet csóválva,
állván s csodálván
vizsgálja majd egy nyelvész.
Vagy lesz nép, mely
megérti, vagy nem lesz,
mert elvész.

Bevezetés egy Vigh Tamás-kiállításához

parafrázis

Föllendül megint
a karmesteri pálca
– vigyázz szavadra,
ha léha, leint –
föllendül megint
a karmesteri pálca,
s nem megy föl a
függöny,
de lehull az álca.
Cintányéros,
cudar a világ
céda a léda
és szűz kézben lobog
a bárca.
Van remény?
– kérdezed.
Hogy nem a homály,
de a fény.
S van remény,
hogy félsz már,
de élsz még.
Hogy él még
nemzeted,
hogy élhet.
Titkon reméled.
Kodály tanár úr
– a hű zenész –
hazánkra visszanéz,
hogy templom vagy
hodály az ország?
Hogy énekel
a nép vagy
koldulón térdepel?

És Illyés
visszanéz,
hogy magasban
a haza
vagy mélyben.
Hogy hószakadás
szó-rácsában,
vagy Egry József-i
Balaton-fényben?
Magasban, mélyben?
Kell-e
a segítség?
Kell-e, hogy
Istened megsegéljen.
Üti a temetőt
a karmesteri pálca,
– sok a pálforduló
paulus, sok a bár,
a bárha, sok a bárpulton
az ezüstözött tál,
ezüst tálca.
Állsz
csodára várva,
ki hétszer árva.
Föllendül
megint
a karmesteri pálca,
eljön fiskális
Katona József úr is
az innen- s túlvilági bálba.
Bántja a Bánkja.
Sehol nem látja
Bánkot, a nagyúrt,
sehol nem látja
Petúrt.

De az orozva gyilkolót
mindig látja, most lobbantja
a világot lángra
– a világ világa –.
De Tiborcot látja,
mást se lát
csak tiborcot.
Megborzong.
Kulcsolnád a kezed
imára,
de hiába,
egyre csak az jut eszedbe:
világ világa.
Virág virága.
Szerelem
kápólnavirága.
Dadogsz,
magadban énekelsz,
várva:
hogy föllendül ismét
a karmesteri pálca.

Tóth Menyhért árvasága

avagy: milyen hosszú a tarack szára?

Nap kél fehér izzásban,
fölvérzi a festői vásznat,
indul a paraszt ki a földre,
földjére, máséra, napszámba,
Menyus bácsi meg, a festő
ásót fog, ás, ás, magát
átássa Afrikába.
Mit csinálsz, Menyus? – kérdik tőle,
s válaszol: ások, azt kutatom:
„milyen hosszú a tarack szára?”

Már lemegy a Nap, átvágott
torkú bárányfelhő vérzik a tájban,
indul haza a földről, földjéről,
más földjéről, közösből,
ki árva, árva, hétszer árva,
mintha mind a létből ballagna.
Menyus bácsi meg, híres festő
csak ássa, ássa, ássa,
mit csinálsz, Menyus, Menykó? – kérdik,
s válaszol: „ások, azt kutatom,
milyen hosszú a tarack szára.”

Zöld lábú lovak réten járnak,
zendül az égi csillag-kaszárnya,
fácáncsibe sír kint a földön,
kasza-sértette lába, szárnya,
Van Gogh jön, jön vele az
egész földgömb-napraforgótábla,
Van Gogh jön, kezében hozza:
levágott fülét lóbázza,
pajtikóm, aranyoskám, édeském,

Van Gogh s Tóth Menyhért
mily bolond táncot járna,
egyiknek nincs füle, másiknak
nincsen lába, az árva, az árva,
parasztok jönnek, mit csinálsz, Menykó-?
„ások, ások, azt kutatom csak,
milyen hosszú a tarack szára?”

Este, ugye, megyünk a bálba?
Süket hallgatja, sánta járja.
Előbb még betűz kicsi napfény,
a csirkék torkát általvágja,
utóbb még betűz kicsi holdfény,
fényt derít a borús világra,
jön Menykó, Menyukó bácsi,
eljött Ő is e bolond bálba,
ahol nem terem majoránna,
ahol szűz a céda, ahol
angyalt csinál a bolond bába.
Mit csinálsz itt Menyukó bácsi-?
Csak vizsgálom az örök titkot,
hogymilyen hosszú a tarack szára?

Voltál már ily sokadalomban?
a legjobb táncos, aki sánta,
ki csikorgó vagy, ki nyikorgó –
sok gúnyos gyerek körülállja,
gúnyolja, tépi, cibálja,
s Ő mindenkit néven szólít:
aranyoskám, édeském, drágám,
kinek öcsikém, kinek meg bátyám.
És hajnalig járja, járja,

hó hull, majd pirkad, egyszer
a fehér, egyszer kidől a fekete festék,
festőiek ez áldott esték.
S Menyus bácsi csak ül magába,
elmúlt a reggel, elmúlt a dél,
kidőlt az összes, drága festék,
s a választ hiába kerestem,
a választ hiába keresték, hogy
„milyen hosszú a tarack szára?”

Majd egyszer jön egy jobb világ,
majd egyszer szépen sorba állnak
a Nap, a Hold, a Csillagok,
a növények, sokezer rovar, állat,
hószakadások, tengerek, óceánok,
földgömbhasú nők, Mars, és Vénusz,
majd valaki tán visszahozza
fűzfára fölakasztott lábam,
majd egyszer talán jobb világ jön,
majd egyszer szépen sorba állnak,
szalutálnak a feltámadásnak.

Majd egyszer mindre fény derül,
majd egyszer arra is lesz válasz,
amiért festőnk, Menyukó bácsi
az egész kertet végigásta,
és senki sem figyelt szavára.
Majd arra is lesz végső válasz,
amire válasz végül is nem kell,
hogyan milyen hosszú a tarack szára?

75 szál élő virág

Czine Mihály emlékére

Mikor temettünk, hó hullt,
szívünkre hószakadás,
– volt ki kiállt, s kiáltott: vivát,
mert, mire Bécsbe ér, tudjuk:
jó hír a gyász hír,
de az ég sírt, siratta velünk
leghűbb fiát.

A magyarság érték, a magyarság mérték.
Gyere, hadd álljunk vállad mögé,
szavunk nem értik,
értékeink ócskapiacon kimérték.
Gyere, hadd álljunk szíved
meghasadt tömbje mögé.

Mihály, hiányzol,
hiányzol, de senki se gyászol.
Befelé sírunk.
Mihály, engem megtiportak, meggyaláztak.
Túrtem, s ekkora alázat már gyalázat.
Tavasz van,
egyszerre esik, egyszerre süt a Nap,
de fekete a szívárvány,
állunk alatta árván,
mindent felednénk,
mindent feladnánk.
Ha nem bátorítana a példád.

anyánk könnyű álmot ígért

Sütő András köszöntése

anyánk
könnyű álmot ígért
édesanyánk
földédesanyánk
történelem-
édesanyánk
s álmunk nehéz
keserű
mint a vadgesztenyeméz
gyermekünk álmát
lenne tudni jó
azt még nem tudja
nem mondja nem hazudja
hírként a rádió
álmában mosolyog
s a halottak álmát
lenne tudni jó
azt már nem tudja
földi halandó
csak a fák gyökere
látja érzi
tudja a dió a mogyoró
anyánk
könnyű álmot ígért
s fájdalma
egekig ért
anyánk
könnyű álmot ígért
álmunk nehéz
lett keserű
mint a vadgesztenyeméz

de nagyobbra nézz
mert kel a vetés
mert alvó
gyermekünk
szája sarkán
kél a nevetés
mert kell a remény
hogy nemzet
hogy ország
jövendő századoknak is
megőrizd megformázd
emberi orcád

Játék

Deim Pál öröme

Festőnk, a jó öreg Deim Pál,
várta Őt Párizs és Weimar.
Mondotta: Szentendre
van csak a kedvemre,
s Szentendrén maradt jó Deim Pál.

*

Vally' mestere volt-e a Kassák?
ki meghalt, hogy ne baszogassák.
Élhetett vón kedvére,
ha bólint rossz cefrére,
mit nedüként adnak manapság.

*

Festőnk, a jó öreg Deim Pál,
nem várta Weimar, sem *hejmpál*.
A Magvető-képen
piros-feketében
Ő várt ránk, mesterünk, Deim Pál.

Édenkert

Bahget Iskander köszöntésére

Ki itt belépsz,
lábujjhegyen jársz,
édenbe lépsz be,
ez a Bahget Iskander-
műterem, és itt
a legzöldebb fű terem.
Itt lakik egy férfiú,
ki szerény, ki serény,
ki sikereire nem hiú,
ki született Szíriában,
El-Barazinban,
hinnéd, hogy arab,
de legfennebb magyarab,
sokaknál magyarabb!
Kányádi szétnézne,
mondaná: szépen laksz,
szépen laksz tényleg,
szép ház, szép kert,
akár ezeregy mesében,
és itt a műterem,
ahol a legtöbb mű remek!
Itt egy barát lakik,
jó barátom, áldja
mindkettőnk Istene,
kertje éden, háza oázis,
gyorsan unokát bele,
ki nemcsak nevet, néha oázis is.

medalion

1

mennyi halott szerző
mennyi élő eszme
simogatom a könyveket

2

mennyi élő szerző
mennyi halott eszme
raktárra vidd a könyveket

3

élő és holt szerzők
élő és holt eszmék
becsüld meg jól a könyveket

Harmadik út

Bibó István-medalion

A hetvenes évek elején, közepén
történt. Kérdezés nélkül mondotta
nekem Kormos István költő, az Ő
legkedvesebb könyve: Bibó István:
Harmadik út. Utána kölcsönkaptam
Tőle, vagy könyvtári zárt részben
olvastam, már nem emlékezem. De
olvastam, olvastam Szabó Zoltán
gyönyörű előszavát, melyben Bibó
56-ban mint láng a Parlamentben
ott lobog. Senki sem tudja, se előtte,
se azóta, hogy mi a harmadik út.
Nem jobbra, nem balra. Harmadik
út meg nincs, sokak szerint az alkohol.
Se jobbra, se balra. Hanem a pokolra,
ahová kell menni, ha dudás akarsz lenni,
ez a harmadik út? Hanem a csillagokra,
„csillagos ég, merre van a magyar hazám,
merre sirat engem az édesanyám?” – ez
a dal, ez a harmadik út? Bibó István
ott jár ezen az úton, ott keresd,
megismered, kicsit hajlott hátú,
szemüveges, kezében bőrönd,
most épp Bartók teli bőröndjét Ő viszi.

Bálint Sándor-medalion

Bálint Sándort, ha jó tudom és pontosan idézem, 1965-ben két év felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte a bíróság izgatásért. Meghurcolták, állását veszítette a szögedi nemzet hű fia, legnagyobb tudósa, aki valójában nem izgatott, maga volt az angyali jóság és angyali nyugalom. Katona Imre mesélt nekem sokat Róla, szent ihletű Bálint Sándor professzor úrról. Mesélte például, hogy a '60-as években Őt, Katona Imrét küldték Szegedre, hogy a pesti szakmai testületek, a pesti egyetem, az akadémia szolidaritását kifejezze. Beszélgetésük végeztével Bálint Sándor megkérdezte: kikísérhetlek a vasútállomásra? Megtisztelsz, mondotta Katona Imre. De hiszen szégyent hozok rád, kompromittálak, mondotta Bálint Sándor. Dehogy, dehogy. A vasúton azután észrevette Katona Imre, hogy mint a leprásokat, nagy körívben mindenki kikerüli Őket, ott álltak a nyüzsgő peronon egy üres, holt tér közepében, Bálint Sándor, Sándor bácsi, ugye, többé nem épül, nem sötétül ily félelemből, gyanakvásból, gyávaságból emelt fal Ön köré? Ily börtönmagány, peronmagány.

Ugye, most már hű tanítványai
állják körül a Tanárt?
Ugye, most már a szeretet,
a tisztelet teremti meg
éteri fényből
Istennek tetsző köreit?

Illyés/Szabó Lőrinc-medalion

A színész, Nagy Attila mesélte. Mikor Kecskemétre került, a nyolcvanas évek elején talán, meglátogatott. Virágot hozott, régi úr. Megismerte a Bibó-képet polcomon. Írók, költők, örömmel vettem ki szavából, hogy az Ő örök barátai, írók, költők. Faggatni nem akartam, előre elhatároztam, hogy nem kérdezem, kérdezgetem, de a Bibó-kép láttán nyelve megeredt. Történeteivel máris Miskolcon jártunk, máris 1956-ban, máris a váci börtönben, máris üresen csörrent az éhségstrájkoló rabok kanala. '56. október 23-án Miskolcon volt, talán épp e napon, úgy emlékszem, nem ott volt, ott élt, ott játszott pályakezdő, de divatos, felkapott színészként, ó Rómeó. E napon, úgy emlékszem, épp e nevezetes napon Illyés és Szabó Lőrinc Miskolcon járt irodalmi esten, Illyés vezette be Szabó Lőrincet, vagy fordítva, látod, már nem emlékezem. De az est vagy késő délutáni találkozás után, ahol a költőkön kívül a színész Nagy Attila is szerepelt, kiültek még egy kávéház teraszára. Ha volt akkor Miskolcon kávéház, lehet, csak presszócska terasza. Mindenesetre a terasz előtt váratlanul feltűnt a vonuló tömeg. Meg is fordíthatod mondatod: vonult a tüntető tömeg. S „ruszki – mars ki”, hallatszott jelszavuk. Látod, évtizedek óta írunk verset, de ilyen jó rímet nem tudtunk kitalálni – mondotta tréfálón Illyés Szabó Lőrincnek, vagy inkább fordítva, Szabó Lőrinc Illyésnek. Így őrizte

a színész emlékezete, valahogy őrizgette
az én romló emlékezetem is. S mért
mondom el mindezt itt dadogva, már nem is
tudom, ki is tudhatja, miért dédelget
egy-egy emléket az emlékezet.

Bozsó János-medalion

Kakas kiált a képeden,
meghaltál, de élsz, Bozsó János.

Őszirózsa és szikvirág,
képeiden a csönd megcsendül,
meghaltál, de élsz, Bozsó János.

Tanyák, az anyaföld ölében,
tanyák a romlás, omlás tenyerén,
meghaltál, de élsz.

Kocsmába ver be a napfény,
szegénységre ömlik a fény,
éjszaka lenne, ha a fény
festményeidről nem áradna,
meghaltál, de bennem élsz.

Ha meghalok, majd kiben élsz?
A fákban élsz, a fényben élsz,
leomlott házfalokban élsz,
mint bátorságban él a félsz.

Kakas kiált a képeden,
ha kakas kiált,
lassan megvirrad, ha
megvirrad, árad a fény,
ha árad a fény, te újra élsz,
ébred az alvó, öreg város.
Hű fia voltál, Bozsó János!

bölcső

alpár felgyő
kerekárok bökény
ellés elléspart
ellésmonostor
hallod
harangoznak
monostoron
isten légy kegyes
ostorom
lófogó-sziget
zöldkereszt
fehérkereszt
nagyapád tanyája
állt ott
fogva tart
nem ereszt
bokros kistrét nagyret
mámai-rét böld
böldi-töltés böldi-rév
átkelsz
minden rész
részeg a révész
ne hidd hogy
révbe érsz
halesz öreghalesz
újhalesz
kilences kettőshalom
gyevi-tanyák
apák anyák
sárkányfarki-töltés
vidre kurca
erzsébet-erdő mámai-erdő
sose jártál ott
mindet bejártad

utad kanyargó
magad tekergő
öregszőlők öregszülék
nagy-ibolyás kis-ibolyás
keselyes-dűlő
magad ledőlő
álmodban virágzik a mák
álmodban virágzik a mák
keselyes-dűlő
kónyaszek mentettrét
fa ága fű hegye
minarét
sárkánysziget szakadás
bölcs lesz és
balgatag
beszédes hallgatag
sír örül
ki körbekerül
bölcsője helye körül

a hely színei

*

(déli harangszó)

a harangláb
ott állt
az iskola
udvarán
délben
delente
anyám harangozott
a tanítónő
messzehangzó
harangszó
mára már
se harang
se iskola
harang
emléke szól

*

(a zöld kabát)

elsős voltam
talán
iskolába
kerékpároztunk
amikor
egy gazdájavesztett
száguldó
lovaskocsi
anyámat
megtiporta
emlékszem

ahogy maszatos
szerelők
ölbe vették
orvoshoz vitték
egyedül
hazamentem
leültem a küszöbre
véres zöld
kabátjára emlékezem

*

(petőfi barguzinban)

egy fotót
kaptam
az állítólagos
petőfi barguzinban
kitátott
szájjal üvöltő
csontváz
mennyi bevarrt
száj
mennyi bevert
szem
mennyi üvöltő
néma halott
történetét kell
meghallanod
elmondanod

*

(répa reték mogyoró)

a hiánylexikonban
az r hangot
szerettem volna
megírni
nekem az r hang
hiányzik
kiscsikók futása
nevelt
halak villanása
a holt-tisza
tükrén nevelt
korán reggel
rigó nevelt
ritkán rikkantott

*

(apám halála)

a rókus kórházban
tóth klárical
látogattuk
láttam klári
megrettent
a csontsovány
testtől
kínzó fájdalomtól
rák súgtam
ha megtört
kezére teszem
kezem
talán
kevésbé fájt volna
felnőtt kezén
felnőtt gyerekkéz

*

(hajléktalanok tele)

itt él
beton vasbeton
lépcsőházunk
alatt
sapkája kék ég
cipője föld
ágya papír
papír a takarója
mentőt hívtam
hozzá
megpiszkálták
él mondták
otthagyták
itt él
itt élünk
a város közepén
a város peremén

*

(milyen szép)

milyen árva
milyen szép
e végtelenben
e világegyetemben
az ember
a csöppnyi lét
engedd hogy
kölcsonózzem
isten szalmaszálán
szappanbuborék

*

(cinkék)

piciny széncinkék
ütik fejüket
ablakomhoz
etetem őket
kinn téli világ
mint röntgenképen
a csont
úgy vakít
a faág
cinkék kik
nem vagytok
gyilkosok
kik nem találtatok
föl az első
a második a sokadik
világháborút
az atomot
kik életében
nem volt
se mohács se
auschwitz se
trianon se
piavé se don
embernél
emberebbek
titeket szeretlek
cinke kísérjen
utadon

tengerlátó

de jó volt együtt
harminc éve
vonulni ragyogni
nekem az ének:
nemzedékem
de jó volt együtt
harminc éve
dalol a nevek sora
bennem
Baka Bari Nagy Gazsi
Pinczési Pintér
Kántor Péter Szöllősi Zoli
s még még
heten
mint a mesében
hetvenheten
ha vonul szépen
itt lent a földön
ott fent az égen
nemzedékem
de jó volt együtt
harminc éve
ülni a tűz körül
büszkén
szívünk örült
nézd nézd szivárvány
s most ülünk
tenger fájdalomk partjain
árván

mennyi lázadás
mennyi vád
mennyi vad csodálkozás
marad a láz ugye
marad a láz
bennünk lázadt
a bűnös század
s mostanra
mennyi alázat
hol a harminc év
verssorban énekekben
végigélt életekben
bölcsőben temetőben
lassan őszülő időben
de jó volt együtt
harminc éve
vonulni ragyogni
nekem az ének:
nemzedékem
vonulni ragyogni
Baka Bari
Pintér Pinczési Jutka
Nagy Gazsi Kántor Péter
Szöllősi Zoli
heten
mint a mesében
s még még
hetvenheten
ha vonul szépen
itt lent az égen
ott fent a földön
nemzedékem

prodígium

köszí jól, köszönöm, jól vagyok,
vér feredőjében érnek a hajnalok –

térdig a gazban gázolok,
íme az ember, a gyilkoló állat,
ügyünk vesztésre áll –
ez a kurva élet bánt el velünk, nem a halál,

kösz jól, köszönöm, heppi, köszönöm, veri heppi,
nem vagyok úr, se elvtárs, se nyárspolgár, se hippi,
állat vagyok, egy gyilkoló állat,
röstellem magam, sir
pofámról ég a bőr:
imígyen szól a fáma,
mászhatok vissza a fára.

engem már gyöngyöző bor nem vigasztal,
sem terített asztal,
engem már háborúk vágóhídjára vetettek,
engem már légerekbe zártak,
engem már porig aláztak,
fejemre szaros gatyát húztak, karóba húztak,
testembe áramot vezettek,
bajlódtam az ikes igékkel,
nyakamat átvágták késsel, hűvös ésszel,

voltam már ábel, voltam már káin,
nem vigasztal e botrányos bábel,
nem vigasztalnak unokáim.
Istenem, téríts az útra,
istenem, teremtsd világod újra!

Világosságot!

Évtizedenként,
évszázadonként
egy-egy kiáltás belehasít
a csend kő-tömbjébe.
Egy-egy költő
belekiált a csendbe,
belekiált, hogy
Világosságot!
Belekiált
az abszolút csendbe,
hogy Több fényt! hogy
Levegőt! mert
sziszegő kígyó,
torkát szorítja
a hiány, belekiált
a csendbe, hogy
Nagyon fáj! belekiált,
hogy Tűnj el, fájás!
Érzel egy feléd úszó
kezet az Időben,
érzel egy feléd nyúló
kezet a múltból.
Hallasz egy kiáltást,
egy üzenetet, hogy
Világosságot!, mert
megöl a bányamély sötét.
Érzel, fogsz egy
feléd nyújtott csont-kezet,
holt kezet a múltból.
S fogsz egy kezet,
egy másikat, aki még
meg sem született – – –

tiszavirág

Alföldi festők

érinteni

csak érintsd meg
ne sértsd föl a papírt
csak érintsd meg
ahogy ezt a verset írod
könnyedén
ahogy a tiszavirág táncol
ruhád hajad érintené
a hóhullás puhaságával
ahogy a Tisza tükrét
megérinti az alkonyi fény

Schéner festi a csongrádi templomot

Mihály több fényt
még több színt
ez az én templomom
itt vigyáznak
– ha vigyáznak
rám az angyalok
Schéner Mihály
a ruhája csupa festék
ecsettel fest
ujjával fest
szívével fest minden festményt
mögé állok kiabálok
több színt Mihály
több fényt több fényt

átüt

itt a borüzlet
a mai vinotéka
épületében volt
egykor az ÁVH
suttogva mondják ma is
ez a terror épülete
paplak van benne ma
s lánykollégium
hallom ahogy
énekelnek benn a lányok
hallom ahogy
énekelnek
az énekük csupa élet
csupa fény
hallom ahogy
énekelnek
fehér blúzok fehér ingük
csupa vér
a falakon a köveken
minden régmúlt átüt

eperpálinka

aki eperpálinkát iszik
sokáig él –
mondotta nagymamám
eperpálinkát főzetett
ittuk bolondok balgák
és mint szitakötők röpködtünk
szárnyunkat
ingünk ujját átütötte a fény
visongtunk kiabáltunk
részeg halhatatlanok

Éva virágja

apám ültette hóvirág
még a hó foltjai
de egy rigó
már tavaszt kiált
az apám ültette hóvirág-mező
Tóth Menyhért festette hómező
rajta az összes fehér festék
annyi fehér
szívem Szibériájáig elér
csonttá fagyott kiskatonák
utolsó lehelete miért?
a hazáért? semmiért
fájdalmuk e hómezőn átüt
ahogy apám ültette
hóvirág-mezőn
apám emléke átüt áttündöklő
ez a tündöklő
hóvirág-világ most már tiéd

irodalom

persze szeretném
ha szeretnétek
itt sétálok két
lövészárók
között amit ti
ástatok irodalmárok
itt sétálok
a senki földjén
két lövészárók között
kétfelől golyótűzben
itt szállok
a kettészelt irodalom
tere fölött én
kettészelt madár

dalok

cinkepanasz

zöld-lila ágon
harsan az ének
harsan a pőre
cinkepanasz

zöld a fa ága
lila az árnya
mikor a nap kél
árnyék vetül rá

reszket az apró
földi giliszta
gyilkosától fél
röpke madártól

cinkemadár fél
hull a madártoll
villám csap le rá
sistergő ostor

de te sose félj
árad a napfény
lásd én se félek
fénylik a holdár

dúdoló

gyilkosomtól én
jaj nagyon félek
világháborúk
árnya vetül ránk

mikor az aljas
mocskos hatalom
mint marhacsordát
vágóhídra hajt

reszket az apró
földi ember mert
akit ember szült
embertől vész el

madáretetőt
ácsoltam lásd hogy
élni szeretnék
békében élni

lenne unokám
lenszőke lenne
hogyha a világ
nem lángból lenne

barátainak mondja

minden földi súly
tehozzád húz már
téged kereslek
drága barátom

de a barátság
a ködbe vész itt
mennyei érdem
minden hamisság

veletek voltam
volna boldogan
veletek lettem
volna lám én is

mint fuldoklónak
nyújtsd kezed immár
de előbb üss le
ne rúgkapáljak

ilyen világ ez
drága barátom
emberi orcád-
ra lelek végül

három álom

ablak a tóra

álmomban éjjel
otthon voltam
ötven éve elhagyott
otthonomban
hol nevelt
nagyapám nagyanyám
óriás üvegfal volt
a ház falán
az ablaknál ültem
néztem a vizet
a lángoló holt Tiszát

falak

álmomban éjjel
az Eötvös Kollégiumban
voltam
harminc év után
újra diák
szobáról szobára
vándoroltam
ajtót nem is nyitottam
pille könnyűn
lépkedtem járnival tudtam
a falakon át

madár

álmomban éjjel
repülni tudtam
még reggel is
a repülés örömére
emlékezem
a testemet megcsavartam
úgy emelkedtem
kezemmel kalimpáltam
köröztem
föld alattam
ég fölöttem
álmomban
repülő ember voltam
néma boldog madár

utóhang

az álomban
a tárgyaknak
súlya nincs
könnyű a kő
mint hópehely
könnyű a könyű is
s az álom édes
mint a méz –
az ébredésnek
súlya van
és íze van
tán epeíz
s mi éjjel könnyű
volt pehely
nappal mint kő súly
oly nehéz

három játék

álm

a születésem kérdezed
hogyan is történt?
nem tudom
a születésem álmodom –
életem kérde
nem tudom
hogyan is történt?
nem tudom
az életemet álmodom –
a halálomat kérdezed
hogyan is történt?
nem tudom
a halálomat álmodom –

a Nap és a Hold elrablása

nagyapám
holt taván nyáron
gyermek voltam
apró gyermek
de naphalat fogtam
naphalat
úgy ragyogott:
horgomra akadt a Nap
sötét lett
egy pillanat alatt
hiszen
horgomra akadt
egy naphal
horgomra akadt a Nap!

nagyapám
holt taván nyáron
gyermek voltam
apró gyermek
de horgásztam
s kárászt fogtam
ezüst volt
mint a Hold
horgomra akadt a Hold!
sötét volt
képzeld
egy pillanat alatt
hiszen
horgomra akadt
az ezüstkárász: a Hold

iszkoltam haza
apró gyermek
reszkettem féltem
félve féltem
a rám táruoló sötétségben

reszkettem féltem
félve féltem
a rám táruoló sötétségben

Buda Feri számvetése

három lányom három fiam
összesen van hat gyermekem
három vejem három menyem
ezen felül hat unokám
hat szempár mely ragyog reám

p.s.
feleségem önnön magam
számvetésem: vagyunk huszan

Három miniatúr

Történelem

Nem én törtem el.

Mozdulat

1975-ben
Nagy László ötvenedik
születésnapját
köszöntöttük a
Fészekben.
Latinovits szavalt,
szava, mint rőzseláng,
verset és szőlővesszőt

hozott a költő fiának.
Látom, ahogy
az est után
Nagy László és Ratkó Jóska
közös taxiba száll.
Harminc év múltán
intek utánuk.
Kezem meglőtt madár.

Apám

Sok éve halott.
Télen, ha itt-ott
jégtorlaszok,
ha zajlott a Tisza,
ha be-befagyott,
ő átjárt a folyón.
Át a jégen,
az én édesapám.
Tudta a víz sodrását,
lékek helyét,
a jég tömbjein
bátran lépkedett.
Távolról nézem,
már a tél ködén át,
a pára függönyén át,
gyermeki szemmel nézem,
ahogy lép a vízen.

Három önarckép

Zselici önarckép

Itt éldegélt és
mértékkal iddogált
Pintér Lajos, a költő
idejét nemcsak
léhán töltő,
hanem ki dolgoz,
bár csöndes szemlélődő.
Majd múlik
egy-két emberöltő,
s nem említi őt a
hálátlan utókor
elfogy az aszú-bor, óbor,
s mindenkor kiforr az új bor.
Nézd csak, nézd, gazda,
boros-üvegem üres immár.
Isten nevében:
töltsd meg újból!

Önarckép

ötvenhárom éves korából

ki ez a
nagyhajú
halk szavú
torzonborz
alak
ki nem élt át
háborút
de szívében
bordalok
borzalmak

háborúk
mégis
és béke
kék egek
szerelmek
társak
szívében
holt apja
élő édesanyja
– magára hagyta –
szívében
Kormos Pista
a fradi ifista
szívében
Illyés
Nagy László
sok tépett zászló
ki ez a
félénk
ismeretlen arc
torzonborz haj
ki ez a
szemüveg
felelj tükör
nem felelsz
megrepedsz

Önarckép

54 éves korából

gyerekként
54 éves emberre
mint bölcs öregre
úgy néztem
néztem volna apámra
s most hogy e kort
megéltem:

gyerek gyerek
magamat annak érzem
de az örök gyerekekben
lásd
szaporodnak az évek
az évekkel a sebek
a sebekkel a halál
az örök gyerekekben
lásd
hogyan szaporodik
a vad halál
és hogyan dacol
a halállal
szelíden az élet
és hogyan fakad benned
mint kövek közt
a forrás
hogyan fakad fel benned
az ének

egy csokor virágot
festettem a képre még:
tulipánt talán
mely mint a tűz ég

nézd nézd mama
irgalom édesanyám
elkészült a
tulipános önarckép

Kis, kamasz dublett

Márta és Mária

17 éves lehettem, 18. Félszeg kamasz
a csongrádi gimnáziumban. Még nem
félig árva, még élt édesapám, aki
pár évvel később halt meg rákban.
Lobogó hosszú hajam miatt, borostás
kamasz arcom miatt kaptam tőle
egyszer egy pofont, de már nem fáj,
már ragyog. Első szerelmem nálam
egy évvel fiatalabb diáktársam,
Szabó Márta. Milyen is ez az első
szerelem, mulandó, elolvad, mint
a májusi hó. Autóstoppal mentem a
Balatonhoz, menetben útba ejtettem
a várost, Budapestet, és ott
az általam, csongrádi kamasz által
oly szeretett költőt kerestem.
Nagy Lászlót! Hogy akkor megjelent
könyvét dedikáltassam. Szívesen
fogadott. Kinek is dedikáljam a
könyvet? – kérdezte. Pironkodva fe-
leltem, nem nekem, hanem, ha lehet,
kis szerelmemnek, Szabó Mártának.

Nagy László akkor székéből nehéz
mozgásával felállt, és kócos kamaszt:
megölelt. Az én első szerelmemet is
Szabó Mártának hívták! – mondotta
lelkesülten, hozzá írtam a
Márta és Mária című versemet!
Az első szerelem, mint hó
elolvad, de a gyermekkorból még
felsajog, szelíden simítja ingem,
ököllel üti a szívem.

Sanyi

17 éves lehettem, 18. Félszeg kamasz
a csongrádi gimnáziumban. Még nem
félig árva, még élt apám, aki
pár évvel később halt meg rákban.
Lobogó hosszú hajam miatt, borostás
kamasz arcom miatt kaptam tőle
egyszer egy pofont, de már nem fáj,
már ragyog. Autóstoppal mentem
akkor is Pestre, akkor Weöres
Sándort kerestem. Weörest, ki
világirodalmi nagyság, kinek
szívében Bóbita, Bóbita játszik.
Megint azért, hogy megismerjem,
és hogy akkor megjelent könyvét
dedikáltassam. Örömmel fogadott,
körültáncoltak bennünket felesége, Amy
macskái. Kinek is dedikáljam a
könyvet? – kérdezte a költő.
Ha kérhetem, ne nekem, hanem kis
szerelmemnek, mondtam, úgy
hívják, Szabó Márta. Weöres fogta
a könyvet, és magába roskadt,
percekig gondolkodott a dedikáción,
még a homloka is gyöngyözött, azt
hihetted volna, ha látod, hogy most
költi újra Az éjszaka csodáit.
Majd hirtelen mozdulattal, váratlan
lendülettel írni kezdett, és átadta
nekem a dedikációt. Ígyen szólt:
Mártinak szeretettel Sanyi.

Ugyan megvan-e még e könyv valahol?
Ugyan megvan-e még e halhatatlan
dedikáció? Vagy elsüllyedt, mint
Atlantisz. Vagy továtűnt az időben,
mint a mi leronthatatlan fiatal arcunk.

koranyári dallamok

anyám

anyám elesett a konyhában
felállni nem bírt
térdei betegek
bottal jár
úgy mászott be a
szobába négykézláb
mint egy kisgyerek
megöregedtél édesanyám
látod négykézláb jársz már
mint egy kisbaba
de nem halhatsz meg
örömünkre élj
nem fogad még vissza
az anyaföld az anyaméh

bodzafa

anyám udvarán a bodzafa
virágzik
bodzafavirág
mennyi mennyei illat
mennyi íz zamat
csinálj belőle szörpöt
édesanyám
ha megiszom
benne lesz gyermekkorom
minden íze illata
újra rám ragyog
a gyerekkori ég
ha rám nyílik fölém borul
a virágzó bodzafa

apám

apám jön a
temetőből
csont ujjával nyitná
az ajtót
csont kezével rázza
a kilincset
hozzám beszél
föltámadtam mondja
föltámadtam én
de nem támadt fel
vele a lakat kapukulcs
csak rázza a kaput
nem nyitja ki a halott
ilyenkor jönnének haza
mind kik fogságból
kik háborúk poklából
asszonyaikhoz fiaikhoz
megjönnének ők
mindegyik hozzám beszél
mikor rázza tépázza
a kertkaput a szél

egészségedre!

szeretek egy pohár bort
tölteni
felnőtt fiaimnak
ha hazajönnek
s szeretek velük
koccintani
szeretem hallani ahogy
megcsendül
cseng az üvegpohár

egészségedre mondom
egészségetekre
s másnap már
nem is az a hang
nem az üvegpohár csengése
már csak
a csengés emléke száll
száll velem tovább
ha kell elkísér vigasztal
földi poklokon átsegít

későnyári dallamok

ezüstkárász

még gyerek
rövidnadrágos gyerek voltam
amikor azt az
ezüstkárászt kifogtam
nagyapám holt taván
hogyan ragyogott az a kárász
ezüst volt
mintha nyárestén
kifogtam volna a holdat
mintha kifogtam volna a holdat

dúdoló

mikor kamasz voltam
úgy énekeltem
mint egy madár
éltem a verset éltem
mikor felnőtt voltam
nem énekeltem sírtam
de úgy sírtam
meg ne lássa anyám
meg ne lássa édesanyám

anagrammák saját nevére

nevemmel játszom
pintér lajos:
én prosti alj –
de hiszen kurva nem vagyok

pintér lajos:
én is lop rajt –
de tolvaj sem vagyok
pintér lajos:
élni ja sport –
de én de én
nem sportból éltem!
és akkor eljön
a kegyes anagramma értem
pintér lajos:
lant-piros éj –
az én lant-piros éjem

pohár bor

egészségedre!
egy-egy pohár bort
fiaim egészségére megiszom
nem árt egy-egy pohárka
s biztatom őket mert
rájuk tekint már szemem
az ő egészségükre is
leendő unokákra
leendő unokákra

körtés csendélet

a béke téri piacon

nagyanyám körtét
árul
itt a klappkörte
itt a klappkörte
kiabálja
kiabálja a drága

de a nagy üzletet
nem ő csinálja
csak magát szépen
megrongálja
áldja az isten áldja

virágzó körtefák

virágzó körtefák
mint táncoló menyasszonyok
a tavaszi szélben
virágzó körtefák
a napsütésben fényben
fölöttük varjak
kárógó öregasszonyok
feketében
fölöttük varjak
a meghasadt eget
röptükkel összevarrják

táncoló integető
lányok az útszélen
parázna billegetők

lábukon könnyű papucs
a piros pipacs

virágzik az akác is
fürtösen lóg a virága
habzó akácvirág
a kisgyerek letépi rágja
a kisgyerek letépi rágja

körtefa szikrázó ága
akác mézédese virága
az a kisgyerek
én voltam én

jártam az ég peremén

körtepálinka

régi füveskönyvet
lapoztunk nagymamával
ki eperpálinkát iszik
száz évig él
olvastuk ki belőle

eperpálinkát főzetett
nagymama
megittuk vígan
egészségedre egészségedre
kiáltottuk megrészegülten
de ő már nem él
eperpálinkát iszom mama
hogyan elhiggyem a mesét
aki ezt megissza
száz évig él

meghalunk mind
csak virágzó körtefákban
élünk örökké
csak virágzó verssorokban

körtepálinka eperpálinka
körtepálinka eperpálinka
aki elhitte a gyerekmesét
hogy egy pohár pálinkától
száz évig él
az a felnőtt meg
én voltam én

jártam a lét peremén

medalion

Kodály halála

egy-egy ütemmel előbb
jött meg az ősz
jött meg a tél
jégcsap ütötte szét
a széncinke
piciny fejét

a Katona-émlékműnél

Kodály kalapban
Illyés kucsmában
most már örökkön
ott állnak
Katona bronz szobra előtt

a költő csont kezével
sírfedő lapját
félretolja s
holtából így szól:
mondjátok e
tisztelgés e néma
emlékezés miért?

hivatalomért?
vadászkalandokért?
verseimért?
s hallja a választ:
miért?
Bánkodért!
Tiborcodért!

levett kalappal Kodály
kucsmával kezében Illyés
ott állnak
Katona József
bronz arca előtt
most már örökké

Kodályt Illyés köszönti

Illyés zengeti versét,
föllendül ismét a
karmesteri pálca –
vallja, szavalja.

Szétnézek, látom
most a karmesteri pálca
épp megtöretvén,
s körül megannyi
emberi álca és bárca.

egy rádióadásra

mintha a világ végéről
hallanám régvolt
október 23-án:
ne bántsd a magyart!

a müncheni rádió
recsegve zenéli Kodályt
ne bántsd a magyart –
ismétli Zrínyi szózatát

ismétlem én is
elhalkulón
e halhatatlan szózatot

párhuzamos koporsók

Nagy Gáspár emlékére

testvérek

ikertestvéreknek nevezett
bennünket Kormos
egyszerre szerettek
bennünket a lányok:
nyíló virágok

hogy meghaltál
talán én is veled haltam
és hogy élek
te is velem élsz

egy pohár bor

egy pohár bort
lenne jó meginni veled
isten éltesen
isten éltesen jó testvér

de poharamból a bort
földre döntöm le
és poharam is összetöröm
szilánkokban a szív
összetört a maradék öröm

remény

olyan jó élni
élni élni élni
meghaltál de a
verseidben élsz
én még élek
de ez csak haladék

meghaltál de a
verseidben élsz
és égve égsz
verseidben örök
októberi lángok

tengerlátó

a csuka villanása

gyermek voltam
a Holt-Tisza partján
nagyapám csónakján
kölcsönfelszereléssel
horgászbot villantó
álltam a jeges Tisza
hátán ladikban
villantózgattam
talán ha tízéves gyerek
villant a téli fény is
villant a fény
a jég élén is
egy csuka kapott
volna horgomra
de leakadt
de továbbbúszott
mint a fény
tovavillant a tó vizén

jel és jelenés

minden csak
jel – mondják a tudósok
minden csak
jelenés – írja Jékely
jel és jelenés
betű és
égi fény
megférnek verseimben

levélféle Illyés ürügyén

nem is tudod
mennyire mélyre süllyedtél
a szarban –
gyalázatosan
megírta volt így
levelét
egy politikus
egy miniszter Illyésnek
nevét borítsa feledés

a 60-as években
lehattunk talán
Illyés válaszolt
az Egy mondattal
válaszolt
a Koszorúval válaszolt
életműve
harcolt az
élet nyüve ellen

légy átkozott
politikus
mint ki kutyájához
úgy szólt költőjéhez
kik költők
nyüszítő hű ebek
ha láncon is
de megvédték az
udvart és a kertet
ők őriztek itt
házat és hazát

jövendő arc

majd meghalunk
mert nem élünk örökké
de fiainkban
bizton benne élünk
és benne élünk
a hú unokákban
eljövendő
arcukat dicsérem

tiszavirág (1)

tiszavirág

a hídról nézzük
nézd
nézd
virágzik a tiszta
a hídról nézzük
csongrádnál
ahogy virágzik
szerelmes folyónk
futkározunk
kiáltozunk
mint a gyerekek

kékgolyó utca

a déli
pályaudvar előtt
hányszor elmentem
déli pályaudvar
kékgolyó utca föl
apám
édesapám
a kékgolyó utcában
a rákkórházban
csontsoványan
gyerek sem
voltam már
felnőtt sem
voltam még
fogtam drága
viaszsárga
kezét

egy pohár kólát
kérsz
kérdelte
kérek kérek
mondottam
most
kérem vissza
az életét

virágnézet

a hídról nézzük
nézd
nézd
virágnézet a tiszta
röpködünk
futkározunk
mi is
a hídon
hű folyónk fölött
hűtlenek

tiszavirág (2)

tiszavirág

szita szita
emlékezet
júniusi
hóhullás a
tiszta felett

őzek

őzek a
tanyaudvaron
még nem korhadt el
a kerítés
őzek egy
téli kertben
fűszálak élén
kergetőznek

variáció

csónakban állok
hajamra hó hull
tiszavirágzás
tiszavirág te
mondd meddig élünk

apám

apám át-átjárt
a tiszajegén
télen mikor tükröződik
jégen az ég
égen a jég

persze ismerte jól
a víz sodrását
jég fodrait
lékek helyét

végül nem a
hártyásodó lék
szakadt be
lába alatt
hanem a lét

tiszavirág (3)

marad a láz

állok a tiszta
felett
júniusi hóhullásban
virágzik a tiszta
virágzik
szalad és kiabál
egy gyerek
aki voltunk
szalad velünk
a múltunk
marad a láz
ugye fiúk
állok a víz
fölött
lázás lázongó
gyerek
szememben
szállongó tiszavirág
ugye fiúk
marad a láz

eötvös kollégium

állok a város
felett
énekelek
a ménesi úton régen
megszületett
bennünk az ének
és szállt velünk

és szálltunk
szaladtunk
ménési úti ménés
régen volt
régen
igaz se volt
de igaz volt
igaz
s most vigasz
hogy megmaradt
a régi láz
szememben
szállongó tiszavirág
ugye fiúk
marad a láz

a papírsárkány röpte

úszik
a város felett
egy papírsárkány
aki röpteti
gyerek
én röptetem
száll röpül
a város felett
mélyülő árkok és
átkok felett
árulások
megalkuvások és
elkurvulások felett
úszik a
város felett

lebeg
egy papírsárkány
aki röpteti
gyerek
lázás lázadó gyerek
én röptetem
szememben
szállongó tiszavirág
ugye fiúk
marad a láz

tiszavirág (4)

töredék

gyere Gáspár
segítség
csak áruló születik
s lázadót már
nem terem
e föld
most is ez a
hétpróbás
pimasz...
a kézirat itt
megszakad

töredék 2

a szekszárdi temetőben
a nagytilaji temetőben
a csongrádi temetőben
hol rokonok neve
a kőben

hol találkoznak
a párhuzamos koporsók
a végtelenben

fáklyaláng

Bauer Sándor
Moyses Márton
Jan Palach –
kik égő
néma fáklyák
éjszakánkban
ott világítanak

hegedű

Csernus Farkas
nagyapám testvére
hegedűkészítő volt
hol Csongrádon
hol Szegeden
a műhelye
hegedűkészítő
ízlelgetem a szavakat
nekem is készített
egy apró
gyermekhegedűt
emlékezem
a hegedűleckékre
a violinkulcs
hattyúnyakára
suta ügyetlen kezem
sétájára a
húrokon
nem marad utána
emlék

egy kézhezálló szerszám
egy apró
gyermekhegedű sem
így most a semmin játszom
azt tartom kezemben
a semmi húrjait zengetem
hűtlen rokon

tiszavirág (5)

gyerek

az osztálybajnokságban
játszottunk
fociztunk
nyakigláb fiúk
én voltam a kapus
és egyszer saját
hálómbe ütöttem a szögletet
hogy szégyenlettem
láttam
maguk is kamaszok
kinevették a jegenyefák
nem baj
nincs semmi baj
mondotta néhány
klottgatyás barát

felnőtt

1976-ban halt meg
Latinovits
én épp azóta
dolgozom a Forrásban
volt Illyésnek egy verse
L. Z. halála
úgy emlékezem
a sakál dalol
s a pacsirták vonítnak
Búcsú L. Z.-től
látom most
ilyen címen
Illyés kötetében
Illyés verse
kéziratban terjedt
szamizdatban
úgy lehet mondani
írtam a költőnek
egy levelet
pályakezdő szerkesztő
hogy kedves
Illyés Gyula
– vagy kedves Gyula bácsi –
közölnénk
a Forrásban
L. Z. halála
című versét
nem kérem a
kéziratot mert az
nálam megvan
hanem a közléshez
szíves hozzájárulását kérem
és postafordultával
jött a válasza:
kedves barátom

a közléshez hozzájárulok
sőt megtiszteltetésnek veszem
lám a stílus
maga az ember
létével is
életművével is
de levelével is
így tanított akaratlanul
stílusra Illyés Gyula
1976-ban
iskolapadból kinőtt
gyereket
aki egyszercsak
észrevette felnőtt

öreg

Faludy György
Faludy Gyuri bácsi
2003 szeptemberében
volt a vendégünk
estje volt egy
kávéházban
s én szalvétára
jegyzeteltem
most veszem elő
e cetlit rajta
Faludy-mondatok
„nem vagyunk rokona
senkinek
különösen a finneknek nem”
mondotta anyanyelvünk
magányáról
„próbáltam nem otthon
érezni magam”
válaszolt arra
hogy miként érezte

magát az emigrációban
„az ösztöneid jobbak
mint a parancs!”
mondotta mikor
emlékeit idézte a hadseregről
az ottani fegyelemről
„nagyobb bürokrácia
van itt mint a
szultán Törökországában volt”
mondotta állapotainkról
„Gyurka mondj valami jót
nem baj ha nem igaz!”
kérték társai Recsken
„– lehet valaki jó költő
aki nem liberális?
– hogyan lehetne!”
ez pedig párbeszéd
az esten
„a politika külön
üzlet lett
teljesen elszakadt
az emberiségtől”
ez pedig egyik
észrevételezése volt
a beszélgetés közben
nézem a lassan
sárguló cédulát
emlékeket rakosgatok
emlékképeket:
rajtuk egy öreg
mondatait idézgetem
újra
hogy például
a politika külön
üzlet lett
teljesen elszakadt
az emberiségtől

és arra gondolok
hogy közben
mi is elszakadtunk
teljesen elszakadtunk

tiszavirág (6)

mit hoz a múlt

a jövőt már tudom
ismerem titkait
mint képekönnyvet lapozgatom
mint súlyos betontömböket
lapjait rétegeit rakom
csak azt nem tudom
mit hoz a múlt
most is kilökte a fekete föld
Katyn emészthetetlen
csontjait
szerelmeim szőke
lengyel lányok szeme
világítja át a csillagtalan éjszakát
Katyn holt
katonáinak
keresztcsontja az égen
a hold

Hervey Gizella

mikor először találkoztunk
nem bírt beszélni
bevarrta száját
a fájdalom
csak befelé dalolt
láttam hogy szeme
csak befelé lát
csak nézi ahogy
a szegen
Kelet-Európa szegén
lóg az árva lódenkabát
ez az idegbeteg asszony a
költészet nagyasszonya volt
drága nagyasszony
néztem ahogy
szeméből ömlött a könny
megannyi gyöngy
megannyi gyöngy

Csernus nagyapám

Csernus nagyapám
bolgárkertész volt
most is látom ahogy
palántái előtt ott térdel
ott térdel a
természet templomában
látom ahogy táncol
egy búzaszállal
hajlong a szélben
virágzó körtefáival
ő mindent tudott a világról
én semmit

csont-kezével most is fogja
kezem úgy vigyáz rám
kísér minket
hosszú láncon egy komondor
kísér egy fekete holt puli
csaholnak
a kutyák mennyországát
hangjuk átüti

átvérvik

fehéringes folyók
írtam verscímbe kamaszkorom idején
folyómról írtam
hű Tiszámról
fehéringes foglyok – írtam
kötetem címe volt ez is
azok vagyunk mind
gondoltam lázas hittel
azok vagyunk mind
a költészet
fehéringes foglyai
s most olvasom nálad a te
műved címében is
fehéringes versek –
eddig azt hittem
ez a felfénylő jelző enyém
s most látom
emberről emberre talán
nemzedékről nemzedékre
vándorol az az ing
fehér ing
viseljük mignem átvérvik

tiszavirág (7)

kavics

a hatvanéves Tiszatáj köszöntése

Tisza-tájak sírnak
tiszai tájak nevetnek
kavicsot fogok
kezembe
s mint a régvolt gyerek
folyónkhoz futok
hú folyómhoz hűtelen
s tükrére kavicsot dobok
a kavics felpattan
felpördül bukik
kacsázik a vízen
a kavics
mennyit játszott így
régen a gyerek
egy kavics lehettem
Isten kezében magam is
a vízre hajított
merüljek fölrepüljek
mára már elengedett
már nem engedi
hogy óvó kezén ott pihenjek
kezében megbéküljek
lélekző kavics

Zsu Hajdu

Hajdu Feri nagybátyám
1956 lázas napjait
végigfotózta Budapesten
majd Bécsbe menekült
s át Ausztráliába

mindig-mindig
futottak vele képei
fotói és tört emlékei

ötven év múltán érkezik
egy vékony leányka
Zsu Hajdu vagyok
mondja hibátlan magyarsággal
– nagybátyám lánya –
kezében óriás táska:
a lázas 56
most előhívott és
hazahozott fényképeivel

ugye maradsz ugye
maradtok mondom neki
de már indul is
és ötven év súlyát
hontalanságát
képeit emlékképeit
a világban tovább cipeli

Zsu Hajdu
ha jól tudom
most műtermet
nyitott Vietnamban
fényképész fotóművész
nagyítja kicsinyíti
előhívhatatlan életét
és lelki beteg
hogyan is lehetne ép
kerek egész
egy ausztráliai/magyar
lány/ Vietnamban

a gyökerét vesztett
sokszor átültetett fa is
megfakul megtörik
a sokszor átültetett
lélek is

hattyú

1989-ben vagy 90-ben
mutattuk be
Kecskeméten esszékötetem
Greza Feri
beszélt róla
vezette be
az akkor már nagybeteg
Greza Ferenc
ragyogtunk a gyönyörű
Cifrapalotában
magunk is a
változás hitében lázában
s a közönség előtt
Feri váratlanul
kérdte tőlem:
az új időkben lesz-e majd
kell-e még
kulturpolitika?
és én azt válaszoltam
soha

azóta mennyi év
mennyi hamis érv
milyen kevés
kultúra
mily sok politika
rozsdás rossz edény
mily sok történelem:
pohár melyet nem én
törtem el

mennyi politika és
a kultúrpolitika
régi rút lika
mennyi árulásban
itt él velünk
mennyi mennyei
elárulásban
hamis értékrendekben
itt van a trendben
itt van a kánonokban
mint íz vizezett borban
magad is
szem a láncban
rombolod és teremtéd
rossz ízt ad
ételünknek
rossz kedvet életünknek
itt riszál
még kényesebben
tolla még fényesebben
a kultúrpolitika
a hattyú
a hattyúnyakú görény

tiszavirág (8)

Vázlat

kötetet most
nincs erőm
összeállítani
pedig kellene
verseimből
Czinéről írtam
tanáromról

Sütőről verset
ezeket is kötetbe
gyűjteni
de az erő
a lelki erő
most csak
azt engedi
hogy egy-egy verset
írjak
azokat engedjem
útkra
le a Tiszán
úszik egy-egy hajó
papírhajó
papírpép
vers

Baka Pista

Pista
mennyire hiányzol
jó lenne a
Tarjánból
be-besétálni újra
a Kincskeresőbe
közben
megváltani mert
itt maradt
megváltatlanul
a világ
fiatalok voltunk
úgy lobogtunk
mint lámpában
a láng

Csernus nagyapám

Csernus nagyapám
Csernus nagyanyám
fáj mert ők dörömbölnek
most is szívemen
hősök parasztemberek
nem szólok
róluk többet
faleveleket
beszél a szél
beszél a csend

Nagy Gazsi

Nagy Gazsival
Baka Pistával
de jó volt
– emlékszel? –
hármásban
az Eötvös kollégiumi esten
s március 15-én
a Március 15-e téren
Pesten
ott álltunk
a betiltott téren
talán
át sem öleltük egymást
talán annyit se mondtunk
testvérem

tiszavirág (9)

most

most
ahogy a fehér papír fölé
dőlk
bányász lebonthatatlan
szénfalak fölé
eltűnődöm szakmám
becsületén
szakmám? szerelmem?
mondd mi a neved
és mondd mit is érsz?
mert mi is az
irodalom
kinek kacat csak
ócska lom
de kinek a birodalom
– de nem az
melyet fegyverrel foglaltak
diktátorok
mind szónokló rossz torok
s mely birodalom
mind leomlik egy napon
hanem az omolhatatlan
a romolhatatlan
szellem becsületén
tűnődöm én
tört erőm szerint
fölötte őrködöm

egy kislecske emlékére

egy kislecske
emléke mozog bennem
fészkéből
kiborult kislecske emléke
akit kezembe
én vettem
fészkébe
visszatettem én
testének pille súlyán
súlytalanságán
tűnődöm
vacogásán
a megrémült lecskepár
röptén
sívításán a fészkek körül
egy kislecske halhatatlan
emléke mozog bennem
talán már nem éltem hiába
ne írd érdemül
de ne ródd fel
vétkemül
megmentettem az életét

fehér ede bácsi

fehér ede bácsi
magyartanárom
emléke legyen örök
legyen áldott
naponta gondolok rá
ki ott maradt
a gimnáziumban őrizőnek
akkor is
mikor mi büszkén

elballagtunk
elérhetetlen céljaink felé
ki az első
utcakövön botlott el
kinek sorsa a tengereké
de a tanárok ballagása
csak ki a temetőbe
mi becsukódtunk
mi büszkén elballagtunk
s ott maradt az iskola
tárt
üresen kongó épülete
sírtak a nyitódó kapuk
a szegletkövek
de igazán akkor sírtak
amikor ő ballagott el végül
hóna alatt mennyi
mennyei dolgozatfüzet
évek múltak el azóta
s én most siratom

részeg az éjszakában

lenn egyetlen viharlámpa
imbolygó részeg jár az éjszakában
csillagvilág vigyázza fenn

tiszavirág (10)

Baka István emlékére

barátság

akit szeretünk
ha meghalt
bennünk él tovább
viseljük arcát
sorsát viseljük
él bennünk tovább –
akit szeretünk
ha meghalt
maghalunk mi is
arcunk széttörik
mint vizes pohár
talán jobb részünk
hal meg övele

édesapám

édesapám érzem
még mindig szeret
meghalt rég de a
föld alól szeret
a mennyország itt csak semmiség
csillagaival messzifénylő
üres ég
ő nem a mennyből
a földből föl szeret
csontjai a hideg
agyagból átragyognak

kavics

mikor gyerek voltam
kicsi gyerek
játstótársam a Tisza volt
ő is gyerek
lapos kavicsot fogtam
a víz tükrére dobtam
szűrtem a vizet
föl le kacsázott
a kavics
és én dadogtam
élek élek élek –
mikor felnőtt voltam
játstótársam a Tisza volt
a jó öreg
kavicsot fogtam
a víz tükrére hajítottam
szűrtem a vizet
föl le kacsázott
a kavics
és én daloltam
daloltam hogy félek

visszajönni még

az asztal végéhez
vágytál ülni barátom
előtted szekszárdi bor pohár
Juhász Gyulá-s szakállad
megremeg
ahogy a pohár bor
után mozdul csont kezed
jó lenne lenne

visszajönni még
megtudni van-e
magyar dal Váradon
látni hogy búzavirágkék
fenn a magas ég
jó lenne lenne
visszajönni még

tiszavirág (11)

vízre lapos követ dobni

vízre lapos követ dobni
teli mellény körtét lopni
szaladtunkban mohón enni
ébredtünkben hasra esni

Hat pohár bor

Egy pohár
a gyermekkorra,
rajzolsz a
porba.
Egy pohár a kamaszé –
milyen kék a magas ég.
Egy pohár a diáké,
emlékezz a mesterekre,
egy pohár a felnőtté,
feledd el őket.
Egy pohár az öregkoré,
egy pohár az aszúboré:
nézd a vonuló felhőket.

ezüst

dúdogatván magamban
járok egy őszi kertet
jobb felől kísér a halott felnőtt
bal felől kísér leendő gyermek

sárkereszt

fényöröm fénybánat

bahget iskander fotóihoz

1.

gyere haza
kicsi fiam
ha hazajössz
megcsókolom a
cipőtalpadat

iskander iskander
két isten egy ember

2.

az orgoványi télben
térdig érő hóban
egy öregasszony
havat lapátol
a tanyától
az országútig
ahol az utak
összefutnak
megfagyott
sárkeresztig
csizmája bekötve
újságpapírral
világpolitika
helyi politika
mind ott rothad
a latyakban hóban
világpolitika
helyi politika
mind ott a hóban

ott vész el a hóban
a holnap
minden fehér
a hó a szívünkig
felér
az öregasszony
szeme pilláját
belepi a dér
az orgoványi télben
térdig érő hóban
egy öregasszony
havat lapátol
a tanyától
az országútig

hátha hazajön
hétvégére a fiam
tisztá legyen a
bekötőút
hátha hazajön
hétvégére a fiam

ne várjon
nem jövök mama
iskander iskander
két isten egy ember

3.
maszkok
vedd le arcodról
az álcát
vedd le arcomról
a maszkot
maszka bál
maszka bál
az egész világ

álarcban ágál
kiabál
vedd le arcodról
az álcát
vedd le arcodról
a maszkot
ezt a vackot
látni akarom
emberi orcád
országom ország

iskander iskander
két isten egy ember

4.
ha meghalok
ne sirassatok
ne temessetek
tiszába vessetek
tengerbe vessetek
fénybe öltöztessetek
csillagon keressetek

iskander iskander
két isten egy ember

5.
mózes uram
a népet vezeted
de nincs szavad
szavad elakad
néma vagy
ő beszél helyetted
áron a szó-odú
áron a szépszavú

amelyik népnek
nincsen árona
az néma nép
szólalj hát áron
szólj beszélj

fényöröm fénybánat
faleveleket
beszél a szél
iskander iskander
két isten egy ember

gyermekdalok

1.
gólya gólya gilice
mitől véres a lábad
török gyerek megvágta
magyar gyerek gyógyítja

2.
lucám
első lányunokám
a nagypapa
ír neked
kecskemétről
kecskemét az egy
város az
aranyhomokon
kérdesz
mi az az
aranyhomok
hordja a szél
a port piszkot
krákogsz és köpködöd
az az aranyhomok
nagypapa író
szerkesztőségi sámlin ül
nagypapa hazája
az irodalom
kérdesz mi az az
irodalom
lucikám az a
széptani világbirodalom
ahol nincsenek fegyverek
csak rímek ritmusok

nagypapa ül a
szerkesztőségben
szemben vele ott van ági
ha ez a vers elkészül
végül
ő üti gépbe ügyesen
a másik szobában
laci bácsi
néz szigorú
szemüvege mögül
minden dilettnást
ő zavar el
ő mondja a fűzfa poétának
mars ki
s tőle kushad
a fránya kritikushad
az emeleten
ildikó és anna
számolja pénzeinket
számolja kincseinket
apró kis nincseinket
luca unokám
első kislányunokám
kérdesz mi az a pénz
pénz az ami után
futkos az egész világ
s amin ül s rőfög a
disznófejű nagyúr
a kertben ott sűrög
klári és jakab
ők a kemencemesterek
agyagot égetnek
a kemencében benn
nem sűtnék kenyeret

jön mária néni és
imre bácsi az ő
gyönyörű szobraik
égnék itt kézközelben
lucám mire e verset
megérted talán már
nagyapapa nem is él
verse futó hab lesz a
víz színén
lábnyom a sivatagban
kicsike sarki fény
lucám ne sírj
ha meghalok így van ez
a felnőttek halandók
csak a gyerekek
halhatatlanok

3.

gólya gólya gilice
mitől véres a lábad
egyik gyerek megvágta
másik gyerek megvágta
török gyerek se gyógyítja
magyar gyerek se gyógyítja

madárének madárhangra

rékának hatéves barátjának

1.
kicsinek kicsit
nagynak nagyot
ha a kicsit keveseli
üssed nyakon

2.
szomorú voltam
jártam kocsmában
boltban
vettem ittam
pálinkát jó sokat
ittam barátom
jó borokat
barátom jártam
a bárokat
láttam újkori
bárókat grófokat
ittam wiskeyket skótokat
ittam sört
kiálltam a
hosszú sort
nézd milyen
piros pozsgás
az arcom nem pörös
de ne félts
kicsi réka
nem esek el
nem esem porba
nézd mily büszkén
lépdelek
s ha elesek mégis

majd szűz mária
kötényébe esem
nem halnak meg
a részegek
a részegek halhatatlanok
vigyáznak rájuk
a gyerekek s a
kardos angyalok

3.
kicsi réka
felnőttek ajándéka
részegek barátnéja
hogyan szeretlek
bármerre jársz
követlek
mindig csak mondom
éles köveken
el ne ess
a széljárta körtefáról
le ne ess
jön a vonat
elé ne fuss
s az autós a motoros
s mily veszélyes a
gyalogos
neked fut
úgy robog
mert veszélyes a
robotos
s hogyha hintázol
le ne ess

megyek mögöttes
mondogatom hogy
ne siess
s figyelem mily
büszkén lépdél
a gyerek
s ha elesik mégis
ha majd a sors
ráesteledik
majd szűz mária
kötényébe esik
nem halnak meg
a gyerekek
mert a gyerekek halhatatlanok
vigyáznak rájuk
a részegek s a
kardos angyalok

4.
kicsinek kicsit
nagynak nagyot
ha a kicsit keveseli
adj neki nagyot

tóth menyhért
-énekek

tóth menyhért-énekek/1

szigliget

hattyú úszik be
a szigligeti öbölbe
hatyikáim hatyikáim
rikoltoz a költő
és kezéből kenyérrel
eteti őket
vézrik a hajnali ég
vagy koraeste
rőt csíkot vág az égre
a naplemente
magam sem tudom
csak azt tudom
hogy vézrik a hattyú
habfehér szárnya
az hasította
fel az eget
ahogy ballagunk
végig az úton
órtálló nyárfasor integet
szép koranyár
az öböl ringató anyaöl

önarckép

milyen sors az enyém
kivájta a betegség
a fél szemem
mint kölcsenyét
disznó rágta meg arcom
lefagyott a lábam

amikor télen
festettem a templomot
hófehérre hófehéren
akartam hogy tiszta
szép templomotok legyen
ahol égis lebeg az ének
bolond festő
falu bolondja
futnak utánam a népek
gyönyörű örökségül
hagyom rátok a kereteket
a kékereteket
tüzeljétek jól égnek
a festményeket viszem magammal
adom a mindenségnek

fekete virág

milyen virág
a fekete virág
én festettem nézd
fekete mint a
bolond világ
én festettem
festettem örült
mindent feketére
feketére festettem
a földet a zöldet
feketére festettem
a vásznat
alig maradt hely
csöppnyi hely a képen
a fehér virágnak
magam sem tudom
hóvirágnyi folt a tájon
vagy hófolt a fekete világon

csak azért kellett
hogy felragyogjon
hogy átüssön éjszakánkon
a csöpp fény a csöpp fehér
különben minden
csupa vér
vércsík a házfalon
a paprikafüzér

tóth menyhért-énekek/2

hajnali tó

hej halászok halászok
mit fogott a hálótok
nem fogott az egyebet
pirosszárnyú keszeget
énekeled

kivetette hálóját
a hajnali eget
és nem fogott más
csak csillagokat krisztus
a legfőbb halász
énekelem

virágcsendélet

én láttam nehéz sorsotok
szántottatok vettetek
magatokat vetettétek be
az árva földbe teremjete
istenem adj esőt kértétek
de nem adott
de nem adott
fénylett az ég fénylett a föld
fénylett a földben
a holtak csontja
vetettetek nem arattatok
adtatok de
nem kaptatok
én örült festő én adok
csendet életet én adok

virágot tőlem kaptatok
eltorzult arcú asszonyok
csendélettel festem tele
a házat
csendélettel a falut a várost
a pusztulásra szánt világot
ragyogjanak éjtekben
gyönyörű élő színeim

eperpálinka

ezt a fát én ültettem
rövidnadrágos gyerek
tán ötven éve
ezt az eperfát
otthoni udvarunkra
mára már óriás
teremj órjás eperfa
teremj
eperpálinkát főzök
termésedből
eperpálinkát főzetek
és érlelem és érlelem
nem halhatok meg
míg pálinkája
ízre érik
nem halhatok meg
míg pálinkája
meg nem érik
ebben lesz reményem
jövőm
palackba zárva fénylik

tóth menyhért-énekek/3

gyerkőcök

jókedvemben festettem
ezt a képet
kezükkel lábukkal
kalimpálnak
a gyerkőcök az égnek
játszanak bolondoznak
boldog lázban égneek
mikor fürdöttem
a folyóban
mily fájó az emlék
rossz falábamat
lecsatoltam
és elfutottak
világgá futottak vele
a gyerekek
világgá futtatták
szégyenem
gyerkőcök gyerkőcök
kiabáltam
azt mi mintha lehetne
hozzátok vissza a lábam
mindent fehérre fest
a feledés
mindent felold
a nevetés
nem haragszom rátok
sőt rátok hagyom
hoggy javítsátok
a rontott világot
gyerkőcök gyerekek rátok
kezetekkel lábatokkal
kik integettek az égnek

kalimpáltk
kik játszva játsván
örök lázban égtek

gea

aktot festettem
hófehér aktot
mintha az ég
ez örök alkotó
a tájat hóeséssel
fehérre festené
ez akton minden
fehér hófehér
a mellek hegyvölgye
és az öl
és a kar
az ölelő
eljön vásznamehoz
a nép
húha menyukó mester
mit ábrázol
ez a kép
falu macáját
felismerni vélem
combját
húsos száját
mondja az egyik
éva ez az örök
parázna éva
istenek ajándéka

ki kivezette a paradicsomból
társát
itt nyüszít azóta is
kivert kutya az
ajtó előtt
a kivert kutya emberiség
éva adám
így szól a másik
festem az aktot
nevetek rajtatok
és festek őrült lázban
mintha az ég
ez örök alkotó
a tájat hóeséssel
éppen fehérre festené
jól figyelj ember
képemen ez akt
a földanya gea
az ő fehér válla
mellei hegyvölgye
karja az ölelő
e kép előtt
borulj le és imádd
csókold meg a földet
geát
illesd csókoddal féltőn
a földanyát

apám anyám a tenger

én szegénységben éltem
nem jártam a világot
a tengert is egyszer
láttam
egyszer jártam a
nagyvilágban

sütött a nap
kigyúlt a vászنام
az édeni ragyogásban
álltam
eddig csak intett felém
sok részeg rész
de most éreztem
ez az egész
itt a föld és ég összeér
kezem kinyújtom
épp csak elfér közöttte
ég s föld között a tenyér
álltam megbabonázva
álltam megbabonázva
előtted és súgtam
súgtam a fénylő hullámoknak
apám te tenger
anyám te tenger
apám anyám vagy drága tenger

tóth menyhért-énekek/4

vakrepülés

segesvár fölött
jártam
a hegyek mint
feltartott kezek
tartották a
leszakadni készülő
eget
tűzött a nap
a napsugár itt
sokezer dzsidás
át és átszúrja
megsebzi a tájat
vérviz a napraforgó tábla
piros csövet leltem
a kukoricásban
vérviz az is
és egy-egy csőben
üszkösödik a seb
és akkor felszálltam
mint aki álmában
repülni tud
felszálltam a táj fölé
repültem
kéttészelt madár
két kezemet
kitártam
behúnyt szemmel repültem
vakrepülésben
nem tudni mit hoz
a múlt
nem tudhatom mit hoz
a jövő

nem tudhatom előre
ne lőjetez rám
zuhanó repülőre

áron püspök

egyszerre bevezettek
áron püspök elé
hiszel-e istenben
kérdezte tőlem
hiszel-e istenben
tóth menyhért mester
az én istenem a nap
feleltem
ahogy reggel fölragyog
ragyogtatja a tájat
ahogy égi útját
bejárja
ahogy ballag mint
bölcz öreg
s ahogy este
nyugodni tér
útjának végére ér
az én istenem a fűszál
ahogy tavaszodván
megéled
s ahogy meghajlik
hajbókol a suhanó
kasza éle előtt
az én istenem
a terhes asszony
aki megszüli
pimasz gyermekét

a jövőnk
szent ember vagy te
menyhért mester
mondotta a püspök
szent ember vagy te
de panteista
és két karjával átfogott
ölelőn
nem tudtam hogy
a falban a kövek
figyelő szemek
és nem tudtam
hogy forog-forog
a magnetofon sziszegőn
szalad a magnetofon szalag
szent ember vagy te
menyhért mester
szent ember vagy te
de panteista
és forog-forog
a magnetofon
lám mindig akad ki
tiltott szavaidra
ráfigyeljen
és mindig akad ki
tiltott szavaidat
lejegyezze

széki tánc

mennyit harmonikáztam
a miskei lakodalomban
húztam a rossz nótát
taxi marci dudál
taxi manci beszáll
húztam a rossz nótát

ittam a rossz bort
a lőrét
ittam öröömre
a medve bőrére
előre
milyen jó volt széken
a széki táncházban
ugráltam boldogan
ki az a bakkecske
súgott össze mögöttem a nép
ki az a bakkecske
ugrál bolondul
és még arca se szép
ne bántsatok
mondottam nekik
lábam lefagyott
mikor festettem
szülőföldemen
miskén a templomot
a betegség megette
arcom se ép
de szeretek közöttetek
most tanulom dalotok
én vagyok az aki nem jó
felleg-ajtó nyitogató
ugrálok mint a
bakkecske
emberek kiáltozom
én vagyok az
én vagyok az
aki nem jó
kinyílik előttem
a felleg-ajtó
becsukódik mögöttem

tóth menyhért-énekek/5

zöldlábú lovak

zöldlábú lovakat
festettem
lángoló zöldlábú
lovakat
ahogy nem is futnak
szállnak a mező fölött
szállnak a széllel
a gyerekkor egén
gyí te ráró
gyí te fakó
apám a megrészegült
hajtó
jön a párttitkár
rámköszön
jó napot tóth menyhért
mester
mit csinál mit csinál
festeget
az ember nem festeget
fest mint egy őrült
kékre festi
őrült ihletében az eget
mondom neki
talán érti
talán nem érti
de baj van
menyukó mester
vallat tovább
a titkár
mint kutya
áll vizslató szemmel

izzó vászنام előtt
mi a baj kérdezem
mert hogy
zöld a
lovak lába
még ilyet
én még ilyet
nem láttam
zöldlábú lovat
az a baj
feleli hetykén
nem ez a baj
az a baj
barátom
hogy te meg
nem értesz hozzá
mosolygok arcába
nem értesz hozzá öregem
látod ott futnak
a fénylő zöld fűvön
a lovak
a fű zöldje ragyog fel
lábukon
ragyog fel szűgyükig
szívükig
de nem a te szívedig
nézőnek is dilettáns vagy
mondottam neki
és lecsaptam az ecsetet

novemberi rózsa

ezt e novemberi
vörös rózsát
anyám kertjében
leltem
jártam a
későősz
árva kert
melyet senki sem őriz
de aki holtak
emlékét őrizi
itt egy korhadó
szőlőkaró
őrt álló katona
elveszett háborúban
amott egy
roskadó birsalma
nem eladó
nincsen ára
gyerekkorodon átüt
emlékszel illatára
ezt a novemberi
vörös rózsát
anyám kertjében
leltem
már megcsípte a dér
de még nem rágta
szét a fagy
megszólított az a rózsa
állj ki vagy
én egy vagyok
e régi kertből
felelem
és nézem nézem
a vörös rózsát

színeit vásznamra
emelem föl
majd megszakadok
ez iszonyú súly alatt
pedig a rózsza
hihetnéd
pillekönnyű
szállongó szirma
pille röptű
nézik a vászmat
ahogy vérzik
vaddarazsak jönnek
azok nézik
nézik a vászmat
ahogy vérzik

a szögletes zsoldos

barátom pajtikám
nekem minden
formám kerek
terhes asszonyok
cipóhasán
a parasztcsalád csodás
körén át látom
kereeknek a világot
síró nevető
arcotokat is
bár csontsovány
kereeknek látom
csak a katonát
a zsoldos katonát
nézd festettem
szögletesnek
én gyűlölöm
a háborút

én gyűlölöm
a háborúcsinálót
ki legjobb fiainkat
tereli harcmezők
vágóhídjára
mint ijedt vadat
otthon menyasszonyok
anyák sírnak
arcukba boldog
fegyvergyárosok
vicsorítanak
és eljön a
szögletes zsoldos
világ bakája
a virágot felzabálja
barátom pajtikám
nekem minden
formám kerek
terhes asszonyok
cipóhasán át látok
azon át látom
kereknek a világot

tóth menyhért-énekek/6

a kolozsvári gyűjteményben

anikó
húszéves szilvapálinkával
fogad
képek még a
plafonon is
a plafonon épp
kondor
csupakéz csupaláb
figurája
és anna margit
deim
bálint endre
tóth menyhért
törtszárnyú virága
és korniss dezső
pásztorokja
mely képről
kormos énekelt
torokszorítón egykoron
mennyi mű
mind remek
mennyi műremek
mennyi szív
mennyi szín
mennyi alkotó
mind kit szeretek
ugye színeik
csak érnek
e hűvös szobában
mint e húszéves
szilvapálinka

a csöpp pohárban
ugye színeink
eszméink ideáink
nem halnak velünk
hanem lángolnak
tovább
egy fenti világban
tovább élnek
eszméltetnek eszmélnek
ugye a holtak
a föld alól
földalolnak

őszanya

világra szült
anyám
e karcsú tanyasi
tanítónő
ő szült világra
egy karcsú tanítónőnek
és egy földművesnek
voltam az álma
ők hívtak
vendégnek a világra
olyan voltam
mint egy virág
túrtem törtem
de álltam
helyemet e küzdelemben
megálltam
akkor is ha árva
vagyok már
hétszer árva

ha be vagyok
a magány
a könny közöny
a hét kín
hét tornyába zárva
világra szült
anyám
e fölnevelő anyaföld
az ósanya
a földanya
hívott egy kis fény
egy csillag
egy égi tanya
s ha meghalok
fogadj méhedbe
vissza
anyám
anyaföld
földanya
fogadj tiszta
áldott méhedbe vissza

virág

e törtszárnyú
törtszárú virág
ki bocsánatot kér
hogy él
e törtszárnyú
semmi virág
andré kertész
tulipánjának
megtört tulipánjának
édes testvére

összehajolnak az időben
összehajolnak az éjben
felragyognak a fényben
csak az a lángoló
fehér és kék
és rózsaszín szirom
és a piros
az mutatja
hogyan virág
csupa élet
csupa életöröm
szirmát csak nézem
csak nézve nézem
ha épp csak megfogom
már összetöröm
e törtszárnyú
e törtszárú élet
melyben élek
örömről tán nincs okom
csak e lángoló
fehér és kék
és rózsaszín szirom
és a piros
ezek örök reményem
ha örömről nincsen
indokom
nézd e lángoló virágot
ha bánatra tán
száz okom
nézz e törtszárnyú
e tártszárnyú
virágra
e csodára
s ne csodáld ha
csak a derű tündöklő perceit
óráit számolom

tóth menyhért-énekek/7

a csongrádi piacon

apró gyerek voltam
amikor a csongrádi
piacon járt tóth menyhért
a kiváló festő
hogy a körte nénémasszony
kérdzte nagymamámat
nagymama körtét árult
de virágokat is és
zöldségeket mindazt
mi a bolgárkertészetben megterem
magam pedig csöpp gyerek
ott tébláboltam
nagymama mellett
a hajnali zsongó piacon
maga szép asszony
mondta a festő
szép fáradt paraszti
arca van
lefesténém
később
évekkel később
láttam a festményt
láttam lecsupasztva
nagymamámat
az eszményt
és csak szaladtam
rohantam a zsongó
hajnali piacon
és kiabáltam kipirultan
az én nagymamám
szebb kiáltottam
az én nagymamám
szebb
ezerte szebb szegény

a csongrádi templom-ajtó

a csongrádi templom-ajtó
előtt haladt el
tóth menyhért
az öreg csoszogi
szakadt volt fáradt
ég-földi vándor
a templom-ajtó félfájához
támasztotta vállát
ma nem osztunk
alamizsnát
szólította meg
berkecz plébános úr
nem koldus vagyok én
hanem festő
vándor festő
árván
világom járván
épp kopott már
e templom-ajtó
mondotta berkecz
plébános úr
jól megfizetném
ha lefestené
menyus mester
a jámbor bice-bóca
elbicegett
ócska festéket vett
s pemzliket
sietve lemázolta
a csongrádi templom-ajtót
és nevetett
örülten nevetett
mit fizetek
kérdelte tőle
a botor plébános úr

semmit tán semmit
az isten fizesse meg
mondotta a festő
és elbicegett
fejét lehajtva
sírt magában

a csongrádi tiszta-gáton

a csongrádi tiszta-gáton
sétált tovább
menyus mester
az angyali festő
de szép e táj
de szép ezen
alvó nyugodt táj
mondotta magában
az isten jókedvében
teremtette
s ha isten festő volt
legszebb színeivel
festhette meg
istennek könnyű
vászna a felhő
vászna a kék ég
s a fénylő fekete föld
őneki
vászonra nincs gondja
motyogta menyus mester
kinek néha vászonra
sem tellett
kinek zsebében
kuncog a krajcár
s aki bár
játsván játszik

de a hetedik krajcár
őneki mindig hibázik
hálót fon a
nagy barna pók
kikötöttek a tiszai hajók
szavalja a festő
s járja a gátat
látja a nagy barna
pókot az alkonyt
oly szép e táj
itt kellene születni
itt kellene
meghalni kikötni
tiszai hajó
sóhajtja
egy biciklis
jön a tizza-gáton
török pista bácsi
a halász
rozsdás csengővel
rácsönget
az álmát megzavarja
de nem fáj e zaj
fölizzik zizzen a táj

tóth menyhért-énekek/8

egy motívumra

nem vagyok még
olyan fáradt
megjárom
füreden a fakutyákat
megugatnának
a tóparti pincsi kutyák
nem riogatna
rianás
siklanék a tükör jégen
mint repülő
fenn az égen
nem vagyok még
olyan fáradt
megjárom
füreden a fakutyákat
szívem kihagy
tüdőm zihál
egy pillantás
búcsúzom a lenti jégtől
búcsúzom a magas égtől
én újkori
csokonai vitéz mihály
gyerekkorom
visszavillan
csongrádon a kerekárok
jegén siklott
osztálytársam
kis barátom
szögi jóska
jégen siklott

de mezítláb
mezítláb járkált
a jégen
mint vadlibák
tiszta léken
szöges bakancsa
az úton
párban állva várt
gazdára
szögi jóska
kis barátom
nem vagyok még
olyan öreg
nem vagyok még
olyan fáradt
vár még ránk
a kerekárok
lerúgjuk a bakancsokat
jégen siklunk mezítlábon
szögi jóska
kis barátom
nem vagyok még
olyan fáradt
lerúgjuk a bakancsokat
mint vadlibák tiszta léken
jégen siklunk mezítlábon

a tokaji ízes ebéd

tóth menyhért a
híres festő
a tokaji művésztelep
vendége volt
mondták rá hogy
növényevő
mondták rá
a telepi konyhán
menyus bácsi
vegetariánus
nagyhangú beszédet
tartott
figyeljeteK rám
barátok
nem vagyok én
olyan barbár
nem eszem a
kövér disznót
kövér disznó
arra való
hemperegjen benn
az ólban
kövér legyen
másfél mázsa
múzsa legyen
szegény költő látomása
nem eszem a
röpke fácánt
röpke fácán farka-tolla
nem való zsandár kalapra
röpke fácán
arra való
átszelje az arany eget
s nem iszom én
alkoholt sem

a piros bor arra való
mint piros vér
öntözze az anyaföldet
egyik este a társaság
egy jó nevű
tokaji étterembe tért
ott vacsorált
tóth menyhért a
híres festő
elővette az étlapot
átnézte és
ígyen rendelt
látom van itt
csülökpörkölt
jó zsírosan abból ennék
látom saláta jár hozzá
de a gyomrom
nem kívánja
jó zsírjában krumpligombóc
köretnek inkább
azt kérem
és utána vörös borból
egy nagyfröccsöt is meginnék
s megnyugodván körülnézett
körben a ravasz kollégák
emlékezvén szózatára
hasuk fogták úgy nevettek
tóth menyhért a
bicsérdista
hasuk fogták
úgy nevték
s tóth menyhért
a híres festő
feleszmélvén térdét verte
térdét verte
magán ő is úgy nevetett

arany aratás

nézd csak ezt az izzó képet
ezt a tóth menyhért képet
arany aratás
átjárják a ragyogó
napfény színei
a fehér az aranysárga
a rózsaszín a kék
hátral a kaszások
elől kéveszedő lány
alakjuk kört formál
mert a kör
tóth menyhértnél a
közösségnek jelformája
a kaszások vállán
a kasza
immár megpihen
nem tudom délidő van-e
delelőn áll-e a nap
avagy a nap
lenyugodván
istenüknek a jó termést
illendően megköszönve
immár mindenki hazatér
csak a kéveszedő lány
ő dolgozik még serényen
szorít egy ölelés búzát
szorítja büszkén öléhez
mind a kettő
onnan fakad
ezt hirdeti büszkén
mind a kettő
onnan fakad
búzából éledő élet
ölelőből fakadó élet

mind a kettő
onnan fakad
búzából fakadó élet
öleből éledő élet

tóth menyhért-énekek/9

mese

elmentem a világ végéig
lelógattam a lábam
- mint a mesében -
s láttam
ott birkóznak ketten
a teremtő ember
s a teremtett isten

vihar

a viharra mondja
luca unokám
nézd mama
veszekednek a fák

majd nagy lesz
majd felnőtt lesz
majd képzelete
szürke lesz
mint a világ
nézd mama
mondja majd
már nem
veszekednek a fák

nézd mama
az ott
viharban letört
csupasz faág
de hol a madár
de a madár majd
mondd hova száll

a papírsárkány röpte

a papírsárkányt
a tiszta-gáton
röptettük
röptette képzeletünket
is a játék
emelkedtünk
repültünk vele
repültünk mint a
madár
miközben leültünk
miközben tipegtünk
pocsolyában
leragadtunk a sárban
de képzeletben
repültünk
mint a madár
két karunkat kitarva
repültünk
messzi határba
szaladtam én is
velük
sánta rossz
lábamat feledve
szaladtam én is
velük
kis barátommal
kinek meg a
tüdeje volt beteg
lemaradtunk
de mi is szaladtunk
mi is röpkedtünk
képzeletben mi is
repültünk
elől szaladt
nagy árpi de
hiszen övé volt a

legszebb sárkány
rombusz alakú
nagy árpi nagy árpi
nagy árpi kiabáltuk
s rohantunk utána
kutatva az égen
rombusz alakú
sárkánya röptét
így röpült el a
gyerekkor
így röpült el az
élet
most állok
festővásznak előtt
és nézem
nézem a nagy semmiséget
a festővásznakon
a nagy üresség visszanéz
na gyere birkózzunk
mondja
várj felelem
most győzzön a vászon
a hófehér

és állok a hómező fehér
vászon előtt
fejem fölvetve köszönök
el tőle
jó éjt
hómező fehér
vászon jó éjt

s magam elé
motyogom még
életem
a világegészből
letört rész volt
szép volt motyogom
nagyon szép volt

Tartalom

ezüst	5
Az apátság alapítólevele	7
Szeretnék élni	8
Két bagatell	9
az idő rövid története, és...	11
Üzenet	16
Játék	18
Kádár János és Farkas Mihály Rajkot vallatja	19
a hatalom tornya	20
a pénzügyminiszter reggelije	22
ezüst	26
Egy boldog nap szomorú leírása	29
négy soros	30
meccs	31
égi vendégek	33
A centenáriumi évre	35
Bevezetés egy Vigh Tamás-kiállításához	37
Tóth Menyhért árvasága	40
75 szál élő virág	43
anyánk könnyű álmot ígért	44
Játék	46
Édenkert	47
medalion	48
Harmadik út	49
Bálint Sándor-medalion	50
Illyés/Szabó Lőrinc-medalion	52
Bozsó János-medalion	54
bölcső	55
a hely színei	57
tengerlátó	62
prodígium	64
Világosságot!	65

tiszavirág	67
Alföldi festők	69
dalok	72
három álom	75
három játék	77
Három miniatűr	79
Három önarckép	81
Kis, kamasz dublett	84
koranyári dallamok	87
későnyári dallamok	90
körtés csendélet	92
medalion	95
párhuzamos koporsók	98
tengerlátó	100
tiszavirág (1)	103
tiszavirág (2)	104
tiszavirág (3)	106
tiszavirág (4)	108
tiszavirág (5)	110
tiszavirág (6)	114
tiszavirág (7)	117
tiszavirág (8)	120
tiszavirág (9)	123
tiszavirág (10)	126
tiszavirág (11)	128
sárkereszt	131
fényöröm fénybánat	133
gyermekdalok	137
madarének madárhangra	140

tóth menyhért énekek	143
tóth menyhért-énekek/1	145
tóth menyhért-énekek/2	148
tóth menyhért-énekek/3	150
tóth menyhért-énekek/4	154
tóth menyhért-énekek/5	158
tóth menyhért-énekek/6	163
tóth menyhért-énekek/7	167
tóth menyhért-énekek/8	171
tóth menyhért-énekek/9	177

Készült Kecskeméten, 2019-ben
Kiadja a Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek Nonprofit Kft.
Felelős kiadó a Kecskeméti Kortárs
Művészeti Műhelyek Nonprofit Kft. ügyvezetője
Felelős szerkesztő: Füzi Péter
Borítóterv és tördelés: Dudás Gábor
Nyomdai munkák: Print 2000 Nyomda Kft.
Felelős vezető: Szakálas Tibor
ISBN 978-615-81187-2-9